

**Υποέργο 3
«ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΤΕΛΕΧΩΝ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»**

**της Πράξης «Επιμόρφωση Στελεχών Διοίκησης της Εκπαίδευσης» του
Μέτρου 2.1 του ΕΠΕΑΕΚ II, που συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό
Κοινωνικό
Ταμείο και Εθνικούς Πόρους.**

**Τελικός Δικαιούχος: Υπ.Ε.Π.Θ. / Ειδική Υπηρεσία
Εφαρμογής Προγραμμάτων Κ.Π.Σ.**

**Φορέας Λειτουργίας: Υπ.Ε.Π.Θ. / Γενική Διεύθυνση
Διοικητικής και Οικονομικής
Υποστήριξης /
Διεύθυνση Εκπαίδευσης**

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:

«ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ»

Συντάκτης : **ΑΚΡΙΒΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ**

ΑΘΗΝΑ 2008

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Ιστορική αναδρομή.....	3
1.1.	Αναγκαιότητα της Περιφερειακής Πολιτικής.....	4
1.2.	Στόχοι Περιφερειακής Πολιτικής.....	5
2.	Προϋπολογισμός Περιφερειακής Πολιτικής.....	7
2.1.	Στάδια υλοποίησης Περιφερειακής Πολιτικής.....	7
2.2.	Δημοσιονομική διαχείριση Δ' Προγραμματικής Περιόδου (2007-2013) – Διαφορές με Γ' Προγραμματική Περίοδο (2000-2006).....	8
2.3.	Τι Αλλάζει σε Σχέση με την περίοδο 2000-2006.....	10
3.	Διαρθρωτικά Ταμεία.....	11
4.	Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.....	15
4.1.	ΜΟΠ και Α' ΚΠΣ.....	16
4.2.	Β' ΚΠΣ.....	16
4.3.	Γ' ΚΠΣ.....	17
4.4.	Τομεακά Προγράμματα.....	18
4.5.	Περιφερειακά Προγράμματα.....	19
5.	Δ' Προγραμματική Περίοδος 2007-2013 για την Ελλάδα (ΕΣΠΑ).....	20
5.1.	Τι είναι το ΕΣΠΑ.....	20
5.2.	Η διάρθρωση του ΕΣΠΑ σε Επιχειρησιακά Προγράμματα.....	21
5.3.	Επιλέξιμες Περιφέρειες.....	21
5.4.	Τομεακά Προγράμματα.....	23
5.5.	Περιφερειακά Προγράμματα.....	25
5.6.	Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας.....	26
5.7.	Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ).....	28
5.8.	Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας (ΕΣΣΑΑΛ).....	28
5.9.	Υλοποίηση ΕΣΠΑ.....	29
6.	Θεσμικό Πλαίσιο ΕΣΠΑ.....	33
6.1.	Κοινοτική Νομοθεσία.....	33
6.2.	Κανονισμός (ΕΚ) 1038/2006 (Γενικός Κανονισμός).....	33
6.3.	Εθνική Νομοθεσία.....	35
6.4.	Νόμος υπ' αριθμ.. 3614.....	37
7.	Ερωτήσεις – Ασκήσεις.....	47
8.	Ιστοσελίδες.....	47

1. Ιστορική αναδρομή

1957

Τα κράτη που συνυπογράφουν τη συνθήκη της Ρώμης αναφέρουν στο προοίμιό της την ανάγκη «να ενισχύσουν την ενότητα των οικονομιών τους και να εξασφαλίσουν την αρμονική τους ανάπτυξη, μειώνοντας τις υφιστάμενες ανισότητες μεταξύ των διαφόρων περιοχών και την καθυστέρηση των λιγότερο ευνοημένων μεταξύ αυτών».

1958

Ίδρυση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ).

1962

Ίδρυση του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ-FEOGA).

1975

Δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) για τη μερική ανακατανομή των συνδρομών των κρατών προς όφελος των μειονεκτικών περιφερειών.

1986

Η ενιαία ευρωπαϊκή πράξη θέτει τις βάσεις για μια πραγματική πολιτική συνοχής, η οποία θα πρέπει να αντισταθμίζει, για τις χώρες του Νότου και τις λοιπές μειονεκτικές περιφέρειες, τις πιέσεις της ενιαίας αγοράς.

1989-1993

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Βρυξελλών (Φεβρουάριος 1988) αποφασίζει τη μεταρρύθμιση της λειτουργίας των ταμείων αλληλεγγύης, τα οποία ονομάζονται εφεξής διαρθρωτικά ταμεία, και αποφασίζει ότι θα τους διατεθούν 68 δισ. ECU (σε τιμές 1997).

1992

Η συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία τίθεται σε ισχύ το 1993, καθιερώνει τη συνοχή ως έναν από τους ουσιώδεις στόχους της Ένωσης, εκ παραλλήλου με την οικονομική και νομισματική ένωση και την ενιαία αγορά. Προβλέπει επίσης την ίδρυση του Ταμείου Συνοχής, το οποίο στηρίζει έργα υπέρ του περιβάλλοντος και των μεταφορών στα λιγότερο ευημερούντα κράτη μέλη.

1994-1999

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Εδιμβούργου (Δεκέμβριος 1992) αποφασίζει να διαθέσει 200 δισ. ECU περίπου (σε τιμές 1997), δηλαδή το ένα τρίτο του κοινοτικού προϋπολογισμού, για την πολιτική συνοχής. Ένα νέο Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ) συμπληρώνει τα διαρθρωτικά ταμεία.

2000-2006

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Βερολίνου (Μάρτιος 1999) αποφασίζει νέα μεταρρύθμιση των διαρθρωτικών ταμείων και τη διάθεση σε αυτά 213 δισ για μια επταετία. Το Μέσο Προενταξιακών Διαρθρωτικών Πολιτικών (ISPA) και το Ειδικό Πρόγραμμα Ένταξης για τη Γεωργία και την Αγροτική Ανάπτυξη (SAPARD), που αποσκοπούν να προωθήσουν την ανάπτυξη

των υποψηφίων χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, συμπληρώνουν το πρόγραμμα Phare, που εφαρμόζεται από το 1989.

2000-2001

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας (Μάρτιος 2000) υιοθετεί μια στρατηγική που εστιάζεται στην απασχόληση και προορίζεται να μετατρέψει την Ένωση στην «πιο ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της γνώσης σε όλον τον κόσμο μέχρι το 2010». Το Συμβούλιο του Γκέτεμποργκ (Ιούνιος 2001) συμπληρώνει τη στρατηγική αυτή, συνδέοντάς τη με την αιεφόρο ανάπτυξη.

2002

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης (Δεκέμβριος 2002) καταλήγει σε συμφωνία σχετικά με τους όρους ένταξης των δέκα νέων κρατών μελών της Ένωσης.

2004

Την 1η Μαΐου, η Εσθονία, η Κύπρος, η Λετονία, η Λιθουανία, η Μάλτα, η Ουγγαρία, η Πολωνία, η Σλοβακία, η Σλοβενία και η Τσεχική Δημοκρατία προσχωρούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2005

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καταλήγει σε συμβιβασμό για τον προϋπολογισμό 2007-2013. Η πολιτική συνοχής χρηματοδοτείται με 347,410 δις ευρώ (τρέχουσες τιμές).

2006

Στις 17 Μαΐου, το Συμβούλιο, το Κοινοβούλιο και η Επιτροπή υπογράφουν τη συμφωνία για τον προϋπολογισμό 2007-2013. Την 1η Αυγούστου, αρχίζουν να ισχύουν οι κανονισμοί των διαρθρωτικών ταμείων για την περίοδο 2007-2013.

2006

Το Συμβούλιο εγκρίνει στις 6 Οκτωβρίου τους «κοινοτικούς στρατηγικούς προσανατολισμούς για τη συνοχή», που αποτελούν τη βάση για τη νέα πολιτική και ορίζουν τις αρχές και τις προτεραιότητες για την περίοδο 2007-2013.

1.1. Αναγκαιότητα της Περιφερειακής Πολιτικής

Κατάργηση των οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελείται από 27 κράτη μέλη που συνιστούν μια κοινότητα και μια εσωτερική αγορά 493 εκατομμυρίων πολιτών, γεγονός που αυξάνει τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες μεταξύ των κρατών αυτών και των 268 περιφερειών τους.

Το κατά κεφαλή ΑΕΠ (ακαθάριστο εθνικό προϊόν) μιας περιφέρειας στις 4 είναι κατώτερο από το 75% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 27.

Αλληλεγγύη και ανταγωνιστικότητα

Σκοπός της ευρωπαϊκής περιφερειακής πολιτικής είναι να επιτύχει πραγματική αλληλεγγύη στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τη διασφάλιση οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, προϋπόθεση της οποίας είναι η μείωση των αναπτυξιακών ανισοτήτων μεταξύ των διαφόρων περιφερειών. Χάρη στην προσέγγιση που ακολουθεί, η περιφερειακή πολιτική προσδίδει προστιθέμενη

αξία στα προγράμματα που υλοποιούνται στις διάφορες περιφέρειες. Συνεισφέρει στη χρηματοδότηση συγκεκριμένων έργων προς όφελος των περιφερειών, των πόλεων και των κατοίκων τους. Απώτερος στόχος είναι να αποκτήσουν οι περιφέρειες τη δυνατότητα να συμβάλλουν στην ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα και να ανταλλάσσουν ιδέες και καλύτερες πρακτικές. Αυτός είναι άλλωστε ο στόχος της νέας πρωτοβουλίας με τίτλο «Οι περιφέρειες, κινητήρια δύναμη της οικονομικής μεταρρύθμισης». Ολόκληρη η περιφερειακή πολιτική ακολουθεί τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης. (βλ. στρατηγική της Λισαβόνας)

Για να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις του 21ου αιώνα

“Πώς οραματιζόμαστε την Ευρώπη, για μας και για τις επόμενες γενεές;

Οραματιζόμαστε μια Ευρώπη δυναμική και πρωτοπόρο στον επιστημονικό και τεχνολογικό τομέα. Οραματιζόμαστε μια Ευρώπη παραγωγική, όπου θα υπάρχουν θέσεις απασχόλησης για όλους, μια αλληλέγγυα Ευρώπη, όπου θα υπάρχει υγειονομική κάλυψη για τους ασθενείς, τους ηλικιωμένους και τα άτομα με ειδικές ανάγκες, μια Ευρώπη δίκαιη, χωρίς διακρίσεις, όπου όλοι θα έχουν δικαίωμα στην εργασία και στην εκπαίδευση, μια Ευρώπη χωρίς ατμοσφαιρική ρύπανση, που θα σέβεται το περιβάλλον και θα συμμετέχει ενεργά στην αντιμετώπιση των σοβαρών παγκοσμίων προβλημάτων, μια Ευρώπη με αξίες που όλοι θα συμμερίζονται και όλοι θα υπερασπίζονται. Αυτή την Ευρώπη θα ήθελα, και είμαι σίγουρη ότι το όραμα μπορεί να γίνει πραγματικότητα.”

Απόσπασμα της ομιλίας της Επιτρόπου Ντανούτα Χιούμπνερ στη Βαρσοβία, στις 17 Οκτωβρίου 2006.

1.2. Στόχοι Περιφερειακής Πολιτικής

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ταμείο Συνοχής συμβάλλουν στην επίτευξη των τριών στόχων, «σύγκλιση», «περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» και «ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» :

Στόχοι και Ταμεία
2007-2013

Στόχοι	Ταμεία		
Σύγκλιση	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	Ταμείο Συνοχής
Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ	
Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία	ΕΤΠΑ		

Το σκεπτικό του στόχου «σύγκλιση» είναι η προώθηση των συνθηκών που ευνοούν την ανάπτυξη καθώς και των παραγόντων που οδηγούν σε πραγματική σύγκλιση των λιγότερο αναπτυγμένων κρατών μελών και περιφερειών. Στην ΕΕ27 ο στόχος αυτός αφορά - εντός 17 κρατών μελών - 84

περιφέρειες με πληθυσμό 154 εκατομμυρίων, των οποίων το κατά κεφαλήν ΑΕγχΠ είναι μικρότερο του 75% του κοινοτικού μέσου όρου και – σε σταδιακά μικρότερη βάση - 16 άλλες περιφέρειες με 16,4 εκατομμύρια κατοίκους των οποίων το ΑΕγχΠ υπερβαίνει ελάχιστα το σχετικό όριο λόγω των στατιστικών αλλαγών που έφερε η διεύρυνση της ΕΕ. Τα κονδύλια που διατίθενται με βάση το στόχο «σύγκλιση» ανέρχονται σε 282,8 δισεκατομμύρια ευρώ, κάτι που αντιπροσωπεύει το 81,5% του συνόλου και κατανέμονται ως εξής: 199,3 δισεκατομμύρια ευρώ για τις περιφέρειες σύγκλισης, από τα οποία 14 δισεκατομμύρια ευρώ για τις περιφέρειες «σταδιακής εξόδου», και 69,5 δισεκατομμύρια ευρώ για το Ταμείο Συνοχής που καλύπτει 15 κράτη μέλη. Πέρα από τις περιφέρειες σύγκλισης, ο στόχος «**περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση**» αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ελκυστικότητας των περιφερειών καθώς και της απασχόλησης μέσω μιας διπλής προσέγγισης. Πρώτον, τα προγράμματα ανάπτυξης θα βοηθήσουν τις περιφέρειες να προβλέπουν και να προωθούν τις οικονομικές αλλαγές μέσω της καινοτομίας και της προαγωγής της κοινωνίας της γνώσης, της επιχειρηματικότητας, της προστασίας του περιβάλλοντος και της βελτίωσης της προσβασιμότητας στις περιφέρειες. Δεύτερον, θα στηριχτεί η δημιουργία περισσότερων και καλύτερων θέσεων εργασίας με την προσαρμογή του εργατικού δυναμικού και με τις επενδύσεις στους ανθρώπινους πόρους. Στην ΕΕ27 θα είναι επιλέξιμες συνολικά 168 περιφέρειες, οι οποίες αριθμούν 314 εκατομμύρια κατοίκους. Από τις περιφέρειες αυτές, 13 περιφέρειες που φιλοξενούν 19 εκατομμύρια κατοίκους αποτελούν τις λεγόμενες περιοχές «σταδιακής εξόδου» και υπόκεινται σε ειδικά κονδύλια χρηματοδότησης, καθώς ανήκαν στην παρελθούσα κατηγορία των περιφερειών του στόχου 1. Το ποσό των 55 δισεκατομμυρίων ευρώ – εκ των οποίων τα 11,4 δισεκατομμύρια προορίζονται για τις περιφέρειες σταδιακής εξόδου - αντιπροσωπεύει ποσοστό ελάχιστα μικρότερο του 16% των συνολικών κονδυλίων. Ο στόχος αυτός καλύπτει περιφέρειες σε 19 κράτη μέλη.

Τα παλαιά προγράμματα Urban II και Equal έχουν ενσωματωθεί στους στόχους «σύγκλιση» και «περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση».

Ο στόχος για την **ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία** θα ενισχύσει τη διασυνοριακή συνεργασία με την ανάπτυξη κοινών τοπικών και περιφερειακών πρωτοβουλιών, με τη διεθνική συνεργασία που αποσκοπεί στην επίτευξη ολοκληρωμένης εδαφικής ανάπτυξης, καθώς και με τη διαπεριφερειακή συνεργασία και την ανταλλαγή εμπειριών. Ο πληθυσμός που ζει σε διασυνοριακές περιοχές ανέρχεται σε 181,7 εκατ. (37,5% του συνολικού πληθυσμού της ΕΕ), ενώ όλες οι περιφέρειες και οι πολίτες της ΕΕ καλύπτονται από μία από τις υπάρχουσες 13 περιοχές διεθνικής συνεργασίας. Τα 8,7 δισεκατομμύρια ευρώ (2,5% του συνόλου) που είναι διαθέσιμα στο πλαίσιο του στόχου αυτού κατανέμονται ως εξής: 6,44 δισεκατομμύρια ευρώ για τη διασυνοριακή συνεργασία, 1,83 δισεκατομμύρια ευρώ για τη διεθνική και 445 εκατομμύρια ευρώ για τη διαπεριφερειακή συνεργασία.

Ο στόχος αυτός βασίζεται στην πείρα που αποκτήθηκε από την παλαιότερη κοινοτική πρωτοβουλία INTERREG.

2. Προϋπολογισμός Περιφερειακής Πολιτικής

Στο πλαίσιο των δημοσιονομικών προοπτικών 2007-2013, διατίθεται για την πολιτική συνοχής το **35,7% του συνολικού ευρωπαϊκού προϋπολογισμού**, ήτοι **347,410 δις ευρώ** (τρέχουσες τιμές).

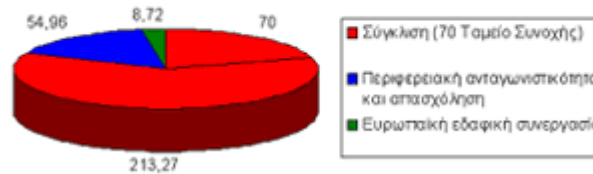
Κατανομή ανά στόχο

81.54% για τον στόχο «σύγκλιση»

15.95% για τον στόχο «ανταγωνιστικότητα και απασχόληση»

2.52% για τον στόχο «ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία»

Πολιτική συνοχής 2007-2013: Κατανομή ανά στόχο, σε δις ευρώ
(σύνολο: 347 δις ευρώ)

Κατανομή ανά στόχο

Κατανομή ανά κράτος μέλος

Η Επιτροπή προβαίνει σε ετήσια ενδεικτική κατανομή ανά κράτος μέλος, με βάση τα ακόλουθα κριτήρια: επιλέξιμος πληθυσμός, εθνική ευημερία, περιφερειακή ευημερία και ποσοστό ανεργίας.

Κάθε κράτος αποφασίζει στη συνέχεια πώς θα κατανείμει τις πιστώσεις ανά περιφέρεια, λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική επιλεξιμότητα.

Η ενίσχυση που χορηγείται στα νέα κράτη μέλη θα είναι κατά 166% ανώτερη (κατά ετήσιο μέσον όρο) από την ενίσχυση της προηγούμενης περιόδου προγραμματισμού, ενώ η βοήθεια για την Ευρώπη των 15 θα είναι μειωμένη κατά 30%. Για τον λόγο αυτό είναι σημαντικά τα μεταβατικά καθεστώτα ενίσχυσης, ιδίως για μια χώρα σαν την Ισπανία.

2.1. Στάδια υλοποίησης Περιφερειακής Πολιτικής

- Ο προϋπολογισμός των διαρθρωτικών ταμείων και οι κανόνες χρησιμοποίησής του αποφασίζονται από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με βάση πρόταση της Επιτροπής.
- Η Επιτροπή προτείνει τους «**κοινοτικούς στρατηγικούς προσανατολισμούς για τη συνοχή**» που καθορίζονται σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη. Οι προσανατολισμοί αυτοί εγγυώνται ότι τα κράτη μέλη προσαρμόζουν τον προγραμματισμό τους στις προτεραιότητες της Ένωσης, δηλαδή ενθαρρύνουν την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα, προωθούν την ανάπτυξη της οικονομίας της γνώσης και δημιουργούν περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης.
- Στη συνέχεια, με βάση τους στρατηγικούς αυτούς προσανατολισμούς, κάθε κράτος μέλος καταρτίζει ένα «**εθνικό στρατηγικό πλαίσιο αναφοράς**» (ΕΣΠΑ), διατηρώντας συνεχή διάλογο με την Επιτροπή. Ο κανονισμός προβλέπει ότι, μετά την έγκριση των στρατηγικών

προσανατολισμών για τη συνοχή, το κράτος μέλος διαβιβάζει εντός πέντε μηνών το ΕΣΠΑ στην Επιτροπή. Το πλαίσιο αναφοράς καθορίζει τη στρατηγική που επιλέγει το συγκεκριμένο κράτος και προτείνει έναν κατάλογο προς υλοποίηση «επιχειρησιακών προγραμμάτων». Η Επιτροπή διατυπώνει τις παρατηρήσεις της εντός τριών μηνών από την ημερομηνία παραλαβής του ΕΣΠΑ και μπορεί να ζητήσει συμπληρωματικές πληροφορίες.

- Η Επιτροπή επικυρώνει εν μέρει το ΕΣΠΑ, καθώς και κάθε **επιχειρησιακό πρόγραμμα (ΕΠ)**. Τα ΕΠ αποτυπώνουν τις προτεραιότητες του κράτους (και/ ή των περιφερειών) και καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο το κράτος θα διεξάγει τον προγραμματισμό του. Ωστόσο, υπάρχει μια δέσμευση: για τις χώρες και τις περιφέρειες του στόχου «σύγκλιση», το 60 % των δαπανών πρέπει να διατίθεται για τις προτεραιότητες που απορρέουν από τη στρατηγική της Ένωσης υπέρ της ανάπτυξης και της απασχόλησης (στρατηγική της Λισαβόνας). Το ποσοστό ορίζεται σε 75 % για τις χώρες και τις περιφέρειες του στόχου «ανταγωνιστικότητα και απασχόληση». Για την περίοδο 2007-2013, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρόκειται να εγκρίνει περίπου 450 επιχειρησιακά προγράμματα. Στον προγραμματισμό και στη διαχείριση των ΕΠ συμμετέχουν οι οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι, καθώς και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.
- Μετά την απόφαση της Επιτροπής για τα επιχειρησιακά προγράμματα, κάθε κράτος μέλος και οι περιφέρειές του αναλαμβάνουν την **υλοποίηση των προγραμμάτων**, δηλαδή την **επιλογή των χιλιάδων έργων που θα εκτελούνται κάθε χρόνο**, καθώς και τον έλεγχο και την αξιολόγησή τους. Το έργο αυτό ανατίθεται στις «διαχειριστικές αρχές» που ορίζονται για κάθε κράτος μέλος και / ή περιφέρεια.
- Η Επιτροπή **δεσμεύει τις δαπάνες** προκειμένου να καταστήσει δυνατό για το κράτος μέλος να αρχίσει να υλοποιεί τα προγράμματα.
- Η Επιτροπή **καταβάλλει τις δαπάνες** που έχει πιστοποιήσει το κράτος μέλος.
- Η Επιτροπή συμμετέχει στην **παρακολούθηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων** από κοινού με τα κράτη μέλη.
- **Στρατηγικές εκθέσεις** υποβάλλονται από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

2.2. Δημοσιονομική διαχείριση Δ' Προγραμματικής Περιόδου (2007-2013) – Διαφορές με Γ' Προγραμματική Περίοδο (2000-2006)

Αν και οι πόροι των διαρθρωτικών ταμείων περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο τρόπος με τον οποίο δαπανώνται αποτελεί κοινή αρμοδιότητα της Επιτροπής και των κυβερνήσεων των κρατών μελών.

- η Επιτροπή διαπραγματεύεται και εγκρίνει τα αναπτυξιακά προγράμματα που προτείνουν τα κράτη μέλη και χορηγεί τις σχετικές πιστώσεις

- τα κράτη μέλη και οι αντίστοιχες περιφέρειες διαχειρίζονται τα προγράμματα, διασφαλίζουν την υλοποίησή τους και επιλέγουν τα επί μέρους έργα, τα οποία ελέγχουν και αξιολογούν
- η Επιτροπή συμμετέχει στην παρακολούθηση των προγραμμάτων, δεσμεύει και καταβάλλει τις **πιστοποιημένες** δαπάνες και εξακριβώνει την καταλληλότητα των συστημάτων ελέγχου που έχουν θεσπιστεί

Για **κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα**, το κράτος μέλος ορίζει:

- μια διαχειριστική αρχή (εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα που διαχειρίζεται το επιχειρησιακό πρόγραμμα).
- μια αρχή πιστοποίησης (εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα που πιστοποιεί τις καταστάσεις δαπανών και τις αιτήσεις πληρωμής προτού αποσταλούν στην Επιτροπή)
- μια αρχή ελέγχου (εθνική, περιφερειακή ή τοπική δημόσια αρχή ή οντότητα που έχει οριστεί για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα και είναι υπεύθυνη για τον έλεγχο της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου).

Νέοι κανόνες που αποσκοπούν στην απλούστευση της δημοσιονομικής διαχείρισης των

Ένα πρόγραμμα= ένα Ταμείο

Χάρη σε αυτή την αρχή, το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ μπορούν να χρηματοδοτούν αμοιβαία, κατά συμπληρωματικό και περιορισμένο τρόπο, τις δράσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άλλου Ταμείου (εντός του ορίου του 10 % των πιστώσεων που διαθέτει η Κοινότητα για κάθε άξονα προτεραιότητας ενός επιχειρησιακού προγράμματος).

Στον κανόνα αυτό υπάρχει μια εξαίρεση: το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής χρηματοδοτούν από κοινού τα προγράμματα στους τομείς των υποδομών και του περιβάλλοντος.

Οι αναλήψεις υποχρεώσεων

Οι αναλήψεις υποχρεώσεων του προϋπολογισμού για τα επιχειρησιακά προγράμματα πραγματοποιούνται ετησίως για κάθε Ταμείο και στόχο. Η Επιτροπή πραγματοποιεί την πρώτη ετήσια ανάληψη υποχρέωσης πριν από την έγκριση του επιχειρησιακού προγράμματος. Κάθε μεταγενέστερη ανάληψη υποχρεώσεων πραγματοποιείται από την Επιτροπή το αργότερο έως τις 30 Απριλίου εκάστου έτους.

Αυτόματη αποδέσμευση:

Η Επιτροπή αποδεσμεύει αυτομάτως κάθε τμήμα των αναλήψεων υποχρεώσεων του προϋπολογισμού που δεν χρησιμοποιήθηκε ή για το οποίο δεν υποβλήθηκε αίτηση πληρωμής έως τις 31 Δεκεμβρίου του δεύτερου έτους μετά το έτος της ανάληψης υποχρεώσεων του προϋπολογισμού (n+2).

Για τη Βουλγαρία, την Τσεχική Δημοκρατία, την Εσθονία, την Ελλάδα, την Κύπρο, τη Λετονία, τη Λιθουανία, την Ουγγαρία, τη Μάλτα, την Πολωνία, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία και τη Σλοβενία, η προθεσμία ορίζεται στο τέλος του τρίτου έτους (n+3) μεταξύ των ετών 2007 και 2013, στο πλαίσιο των επιχειρησιακών προγραμμάτων τους.

Όροι χρηματοδότησης

Αρχή της «Στοχοθέτησης» η οποία καθιερώθηκε με τη στρατηγική της Λισαβόνας:

Τα Ταμεία πρέπει εφεξής να επικεντρώνονται στις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την προώθηση της ανταγωνιστικότητας και τη δημιουργία απασχόλησης (στρατηγική της Λισαβόνας). Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το **60%** των δαπανών όλων των κρατών μελών που προορίζονται για τον στόχο «σύγκλιση» και το **75%** των δαπανών που προορίζονται για τον στόχο «ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» να διατίθενται για αυτές τις προτεραιότητες.

Έχουν τεθεί ανώτατα όρια για τα ποσοστά συγχρηματοδότησης.

Τα ανώτατα ποσοστά συγχρηματοδότησης για κάθε στόχο είναι:

Σύγκλιση: μεταξύ 75 % και 85 %

Ανταγωνιστικότητα και απασχόληση: μεταξύ 50 % και 75 %

Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία: μεταξύ 75 % και 85 %

Ταμείο Συνοχής: 85 %

Επιλεξιμότητα των δαπανών:

Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες, πρέπει τα σχετικά ποσά να καταβάλλονται στους δικαιούχους μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 2007 και της 31ης Δεκεμβρίου 2015. Οι συγχρηματοδοτούμενες δράσεις δεν θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της επιλεξιμότητας. Οι κανόνες καθορίζονται σε εθνική κλίμακα, με την επιφύλαξη των παρεκκλίσεων που προβλέπουν οι ειδικοί κανονισμοί που αφορούν κάθε Ταμείο, ενώ το διάστημα 2000-2006, οι κανόνες καθορίζονταν σε κοινοτικό επίπεδο.

2.3. Τι Αλλάζει σε Σχέση με την περίοδο 2000-2006

- Όλοι οι κανόνες δημοσιονομικής διαχείρισης ισχύουν επίσης και για το Ταμείο Συνοχής.
- Όσον αφορά την επιλεξιμότητα των δαπανών, οι κανόνες θεσπίζονται σε εθνικό επίπεδο και όχι πλέον σε κοινοτικό.
- Τα ποσοστά συγχρηματοδότησης έχουν αλλάξει. Το 2000, η ενδιάμεση προχρηματοδότηση αντιπροσώπευε το 7 % της συμμετοχής του Ταμείου στη συγκεκριμένη δράση (για τα 15 παλαιά κράτη μέλη) και το 16 % για τα 10 νέα κράτη μέλη που προσχώρησαν το 2004. Στην παρούσα περίοδο, η προχρηματοδότηση κατανέμεται σε δύο ή τρία έτη και τα ποσοστά είναι χαμηλότερα.
- Η πρώτη ενδιάμεση πληρωμή πραγματοποιείται μόνον όταν το κράτος μέλος υποβάλει στην Επιτροπή περιγραφή της λειτουργίας των αρχών διαχείρισης, πιστοποίησης και λογιστικού ελέγχου.
- Η αίτηση της πρώτης ενδιάμεσης πληρωμής πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός προθεσμίας 24 μηνών μετά την καταβολή από την Επιτροπή της πρώτης δόσης της προχρηματοδότησης (σε αντίθετη περίπτωση, το κράτος οφείλει να επιστρέψει το ποσό της προχρηματοδότησης).
- Οι επιστροφές υπολογίζονται με βάση κάθε άξονα προτεραιότητας (και όχι με βάση μεμονωμένα μέτρα όπως την περίοδο 2000-2006).
- Καθιερώνεται ο κανόνας n+3 για τα 12 νέα κράτη μέλη, καθώς και για την Ελλάδα και την Πορτογαλία μέχρι το 2010.

- Η δημοσιονομική διαχείριση γίνεται πιο ευέλικτη: οι δράσεις που ολοκληρώνονται μπορούν να θεωρηθούν ότι έχουν μερικώς περατωθεί προτού κλείσει το σύνολο του προγράμματος.

3. Διαρθρωτικά Ταμεία Ταμείο Συνοχής

Το Ταμείο Συνοχής παρέχει βοήθεια στα κράτη μέλη που έχουν κατά κεφαλή ακαθάριστο εθνικό εισόδημα (ΑΕΕ) κατώτερο του 90% του κοινοτικού μέσου όρου, με στόχο τη μείωση της οικονομικής και κοινωνικής τους υστέρησης και τη σταθεροποίηση της οικονομίας τους. Χρηματοδοτεί δράσεις στο πλαίσιο του στόχου «σύγκλιση» και υπόκειται εφεξής στους ίδιους κανόνες προγραμματισμού, διαχείρισης και ελέγχου όπως το ΕΚΤ και το ΕΤΠΑ.

Για το διάστημα 2007-2013, το Ταμείο Συνοχής χρηματοδοτεί δράσεις στη Βουλγαρία, την Ελλάδα, την Εσθονία, την Κύπρο, τη Λετονία, τη Λιθουανία, τη Μάλτα, την Ουγγαρία, την Πολωνία, την Πορτογαλία, τη Ρουμανία, τη Σλοβακία, τη Σλοβενία και την Τσεχική Δημοκρατία. Η Ισπανία είναι επιλέξιμη για μεταβατική στήριξη δεδομένου ότι το κατά κεφαλή εθνικό ακαθάριστο εισόδημά της είναι κατώτερο του μέσου όρου της Ευρώπης των 15.

Το Ταμείο Συνοχής χρηματοδοτεί δράσεις στους ακόλουθους τομείς: διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών, ιδίως τα έργα προτεραιότητας ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος που καθορίζονται από την Ένωση

περιβάλλον: στον τομέα αυτό, το Ταμείο Συνοχής μπορεί επίσης να χρηματοδοτήσει έργα που συνδέονται με την ενέργεια και τις μεταφορές, στο βαθμό που παρουσιάζουν σαφή πλεονεκτήματα για το περιβάλλον- ενεργειακή απόδοση, χρησιμοποίηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ανάπτυξη των σιδηροδρομικών μεταφορών, προώθηση των συνδυασμένων μεταφορών, ενίσχυση των δημόσιων μεταφορών, κλπ.

Το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει (με ειδική πλειοψηφία) την αναστολή της χρηματοδοτικής βοήθειας του Ταμείου Συνοχής σε περίπτωση που ένα κράτος παρουσιάσει υπερβολικό δημόσιο έλλειμμα, αν δεν λάβει μέτρα για την επανόρθωση αυτής της κατάστασης ή αν τα μέτρα που λαμβάνονται κρίνονται ανεπαρκή.

ΕΤΠΑ

Το ΕΤΠΑ αποσκοπεί στην ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω της μείωσης των περιφερειακών ανισοροπιών. Συγκεκριμένα, το ΕΤΠΑ χρηματοδοτεί:

- άμεσες ενισχύσεις για επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε επιχειρήσεις (ειδικότερα σε ΜΜΕ) προκειμένου να δημιουργηθούν βιώσιμες θέσεις εργασίας
- έργα υποδομής που αφορούν κυρίως την έρευνα και την καινοτομία στους τομείς των τηλεπικοινωνιών, του περιβάλλοντος, της ενέργειας και των μεταφορών
- χρηματοδοτικά μέσα (επιχειρηματικά κεφάλαια, ταμεία τοπικής ανάπτυξης, κλπ.) με στόχο την ενίσχυση της περιφερειακής και τοπικής ανάπτυξης και την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των πόλεων και των περιφερειών

- μέτρα τεχνικής βοήθειας.

Το ΕΤΠΑ μπορεί να παρέμβει στο πλαίσιο των τριών νέων στόχων της περιφερειακής πολιτικής:

- Σύγκλιση·
- Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση·
- Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία.

Σύγκλιση

Στις περιφέρειες του στόχου «σύγκλιση», το ΕΤΠΑ εστιάζει τη συνδρομή που χορηγεί στον εκσυγχρονισμό και τη διαφοροποίηση των οικονομικών δομών, καθώς και στη διατήρηση ή τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων εργασίας. Οι δράσεις που υλοποιούνται με χρηματοδότηση του ΕΤΠΑ αφορούν τους ακόλουθους τομείς:

- έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη (Ε&ΤΑ)
- καινοτομία και επιχειρηματικότητα
- κοινωνία της πληροφορίας
- περιβάλλον
- πρόληψη κινδύνων
- τουρισμός
- πολιτισμός
- μεταφορές
- ενέργεια
- εκπαίδευση
- υγεία

Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση

Οι προτεραιότητες του στόχου «περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» αρθρώνονται γύρω από τρεις άξονες:

καινοτομία και οικονομία της γνώσης: ενίσχυση των περιφερειακών δυνατοτήτων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας και ενίσχυση των νέων χρηματοδοτικών μέσων, κυρίως για τις επιχειρήσεις που συνδέονται με την οικονομία της γνώσης

περιβάλλον και πρόληψη των κινδύνων: αποκατάσταση των μολυσμένων εκτάσεων, τόνωση της ενεργειακής απόδοσης, προαγωγή καθαρών δημόσιων αστικών μεταφορών και κατάρτιση σχεδίων για την πρόληψη και την αντιμετώπιση φυσικών και τεχνολογικών κινδύνων

πρόσβαση σε υπηρεσίες μεταφορών και τηλεπικοινωνιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος

Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία

Όσον αφορά τον στόχο «ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία», η συνδρομή του ΕΤΠΑ επικεντρώνεται σε τρεις άξονες:

- ανάπτυξη διασυνοριακών οικονομικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων
- καθιέρωση και ανάπτυξη διακρατικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της διμερούς συνεργασίας μεταξύ θαλάσσιων περιφερειών
- ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της περιφερειακής πολιτικής μέσω της προώθησης της διαπεριφερειακής συνεργασίας, της ανάπτυξης

δικτύων και της ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ των περιφερειακών και των τοπικών αρχών

Εδαφικές ιδιαιτερότητες

Το ΕΤΠΑ αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στις εδαφικές ιδιαιτερότητες. Χρηματοδοτεί δράσεις που στοχεύουν να αμβλύνουν τα οικονομικά, περιβαλλοντικά και κοινωνικά προβλήματα των αστικών περιοχών. Επίσης, προνομιακής μεταχείρισης τυγχάνουν οι περιοχές με φυσικά γεωγραφικά μειονεκτήματα (νησιωτικές, ορεινές ή αραιοκατοικημένες περιοχές), καθώς και οι εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, οι οποίες λαμβάνουν πρόσθετες πιστώσεις ως αντιστάθμιση στην απομόνωσή τους.

EKT

Το ΕΚΤ αποσκοπεί στη βελτίωση των θέσεων απασχόλησης και των δυνατοτήτων απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Παρεμβαίνει στο πλαίσιο των στόχων «σύγκλιση» και «περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση».

Το ΕΚΤ χρηματοδοτεί τις δράσεις των κρατών μελών στους ακόλουθους τομείς:

- προσαρμογή των απασχολούμενων και των επιχειρήσεων: συστήματα δια βίου μάθησης, σχεδιασμός και προώθηση καινοτόμων οργανώσεων εργασίας.
- πρόσβαση στην απασχόληση των ατόμων που αναζητούν εργασία, των ανέργων, των γυναικών και των μεταναστών.
- κοινωνική ένταξη των μειονεκτούντων ατόμων και καταπολέμηση των διακρίσεων στην αγορά εργασίας.
- ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της μεταρρύθμισης των εκπαιδευτικών συστημάτων και της δικτύωσης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Ταμείο Αλληλεγγύης

Ως συνέπεια των καταστροφικών πλημμύρων που έπληξαν τις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης τον Αύγουστο του 2002 δημιουργήθηκε, μετά από πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ένα νέο ευρωπαϊκό χρηματοδοτικό μέσο, που διαφέρει από τα διαρθρωτικά μέσα: το Ταμείο Αλληλεγγύης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΤΑΕΕ). Ο καύσωνας του καλοκαιριού του 2003, με τις ιδιαίτερα δραματικές συνέπειές του για τις μεσογειακές περιφέρειες που είναι επιρρεπείς στην ξηρασία και τις δασικές πυρκαγιές, ενίσχυσε τη σημασία μιας αποτελεσματικής οργάνωσης της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης έναντι των μείζονων καταστροφών.

Τα κράτη μέλη και οι υπό προσχώρηση χώρες μπορούν να ζητήσουν από το ταμείο αυτό ενίσχυση σε περίπτωση μείζονος καταστροφής.

Πρέπει να τονιστεί ότι το Ταμείο Αλληλεγγύης δεν ιδρύθηκε για να αντιμετωπίσει όλες τις δαπάνες που αφορούν καταστροφές. Οι ιδιωτικές ζημιές δεν ανήκουν στο πεδίο παρέμβασής του. Όσον αφορά τις μακροπρόθεσμες δράσεις – βιώσιμη ανασυγκρότηση, οικονομική ανασυγκρότηση, πρόληψη – μπορούν να λάβουν ενισχύσεις από άλλα μέσα, κυρίως από τα διαρθρωτικά

ταμεία. ενισχύσεις από άλλα μέσα, κυρίως από τα διαρθρωτικά ταμεία. Στόχος του Ταμείου Αλληλεγγύης, είναι να παρέχει με ταχύ, αποτελεσματικό και ευέλικτο τρόπο χρηματοδοτική ενίσχυση επείγουσας ανάγκης σε δράσεις, όπως είναι η προσωρινή στέγαση ή η προσωρινή αποκατάσταση των υποδομών που είναι απαραίτητες για την καθημερινή ζωή. Μέχρι τότε δεν υπήρχε κάποιο ευρωπαϊκό ταμείο που να μπορεί να διαδραματίσει έναν ανάλογο ρόλο στον τομέα της προστασίας των πολιτών, που εναπόκειται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών. Συνεπώς, η δημιουργία του Ταμείου Αλληλεγγύης κάλυψε ένα κενό.

Μέχρι τα τέλη Οκτωβρίου του 2003 το Ταμείο Αλληλεγγύης χορήγησε επείγοντως ενισχύσεις σε επτά χώρες, για ένα σύνολο 833 περίπου εκατ. ευρώ. Οι πρώτες τέσσερις χορηγήθηκαν ύστερα από τις πλημμύρες του 2002 στη Γερμανία, την Αυστρία, την Τσεχική Δημοκρατία και τη Γαλλία. Οι άλλες τέσσερις είχαν ως στόχο την αντιμετώπιση της καταστροφής που προκάλεσε το ναυάγιο του "Prestige" στην Ισπανία, των σεισμών (Μολίξε και Απουλία), καθώς και της έκρηξης του ηφαιστείου Αίτνα (Σικελία) στην Ιταλία, και των άνευ προηγουμένου δασικών πυρκαγιών του καλοκαιριού του 2003 στην Πορτογαλία.

Ωστόσο, πέρα από την παροχή έκτακτης βοήθειας, στόχο αποτελεί επίσης η αντιμετώπιση της προβλέψιμης επανάληψης καταστροφών που συνδέονται εν μέρει με τις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ανθρώπινων δραστηριοτήτων και ιδιαίτερα με την επιτάχυνση των κλιματικών αλλαγών. Μπροστά σ' αυτή την πρόκληση, η εδραίωση της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης είναι σκόπιμη.

Συνεπώς, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή πρέπει να λάβουν περισσότερες πρωτοβουλίες στον τομέα αυτό. Δύο σημαντικές έννοιες είναι ο συντονισμός και η πρόληψη. Ο καλύτερος συντονισμός της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης σε Δεκαπέντε και σύντομα σε Εικοσιπέντε κράτη μέλη είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την αποτελεσματικότητα. Η πρόληψη είναι προτιμότερη από την αποκατάσταση, ιδίως από τη στιγμή που οι σημαντικές προσπάθειες που γίνονται για την ανάπτυξη μιας περιφέρειας μπορούν να εκμηδενιστούν σε περίπτωση καταστροφής. Η σημασία της πρόληψης πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά την ενδιάμεση επισκόπηση των προγραμμάτων 2000-2006 των διαρθρωτικών ταμείων.

Σχετικά με την περίοδο μετά το 2006, ο επίτροπος Michel Barnier εξέφρασε την επιθυμία του «κάθε πρόγραμμα των διαρθρωτικών ταμείων να περιλαμβάνει μια γραμμή 'πρόληψης των φυσικών κινδύνων'». Τάχθηκε επίσης υπέρ της δημιουργίας μιας πραγματικής ευρωπαϊκής δύναμης προστασίας των πολιτών, που να συντονίζεται σε διακυβερνητική κλίμακα. Η Επιτροπή των Περιφερειών πρότεινε τη δημιουργία ενός κοινοτικού μέσου, το οποίο θα εξασφαλίζει όχι μόνο επείγουσα ενίσχυση αλλά και μακροπρόθεσμα μέτρα, σε ένα σαφές και βέβαιο πολιτικό και κανονιστικό πλαίσιο.

Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ)

Στόχος του ΕΟΕΣ είναι να διευκολύνει και να προωθή τη διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία. Αντίθετα με τους φορείς που διαχειρίζονταν αυτόν τον τύπο συνεργασίας έως το 2007, ο ΕΟΕΣ διαθέτει νομική προσωπικότητα. Μπορεί λοιπόν να αποκτά και να διαθέτει κινητή και ακίνητη περιουσία και να απασχολεί προσωπικό.

Τα μέλη του ΕΟΕΣ μπορεί να είναι:

- κράτη μέλη·
- περιφερειακές ή τοπικές αρχές·
- ενώσεις·
- άλλοι οργανισμοί δημοσίου δικαίου.

Ο ΕΟΕΣ έχει πρωτοποριακό χαρακτήρα από την άποψη ότι καθιστά δυνατή τη σύσταση ομίλου φορέων από διαφορετικά κράτη μέλη δίχως προηγουμένως να έχει υπογραφεί διεθνής σύμβαση επικυρωμένη από τα εθνικά κοινοβούλια. Τα κράτη μέλη θα πρέπει ωστόσο να συναινέσουν στη συμμετοχή των μελών του ΕΟΕΣ στην αντίστοιχη επικράτειά τους.

Το δίκαιο που εφαρμόζεται για την ερμηνεία και την εφαρμογή της σύμβασης είναι αυτό του κράτους μέλους όπου βρίσκεται η επίσημη έδρα του ΕΟΕΣ.

Η σύμβαση ενός ΕΟΕΣ καθορίζει ειδικότερα:

- ✓ την επωνυμία του ΕΟΕΣ και την έδρα του
- ✓ τον κατάλογο των μελών του
- ✓ την έκταση του εδάφους που καλύπτει
- ✓ το αντικείμενό του
- ✓ τα καθήκοντά του
- ✓ τη διάρκειά του

Jaspers-Jeremie-Jessica (JJJ)

Ο επίτροπος Hübner άνοιξε στις 12 Ιανουαρίου στη Βαρσοβία το νέο περιφερειακό γραφείο JASPERS μαζί άλλα στελέχη της ΕΕ. Το γραφείο αυτό θα φιλοξενεί ειδικούς από διάφορους χώρους όπως μηχανικούς, οικονομολόγους, και χρηματοοικονομικούς με σκοπό να βοηθήσουν τις αρχές της Πολωνίας, Εσθονίας, Λιθουανίας και Λετονίας στην προετοιμασία επενδυτικών σχεδίων που θα υποστηρίζονται από το Ταμείο Συνοχής και το ΕΤΠΑ.

4. Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης

Βασικές αρχές του ΚΠΣ είναι:

- Η **συμπληρωματικότητα** και η **εταιρική σχέση**. Αυτό σημαίνει ότι οι κοινοτικές δράσεις συμπληρώνουν ή συμβάλλουν στις αντίστοιχες δράσεις της χώρας μας. Προκειμένου δε να εξασφαλιστεί η εταιρική σχέση, το κράτος-μέλος δημιουργεί μια ευρεία σύμπραξη όλων των αρμοδίων φορέων λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη προώθησης της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της αειφόρου ανάπτυξης μέσω της ενσωμάτωσης των απαιτήσεων προστασίας και βελτίωσης του περιβάλλοντος.
- Ο **συντονισμός** μεταξύ των διαφόρων Ταμείων ώστε να επιτυγχάνεται το μέγιστο αποτέλεσμα από τις παρεμβάσεις των διαρθρωτικών Ταμείων.
- Η **προσθετικότητα** προκειμένου να εξασφαλιστεί πραγματική οικονομική επίδραση. Δηλαδή οι πιστώσεις των Ταμείων δεν μπορούν να υποκαθιστούν τις δημόσιες διαρθρωτικές δαπάνες του κράτους – μέλους.

4.1. ΜΟΠ και Α' ΚΠΣ

Από τον πρώτο κιόλας χρόνο ένταξης της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση οι περιφέρειες της χώρας επωφελήθηκαν από σημαντικές εισροές κοινοτικών πόρων. Σταθμός, όμως, για τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτέλεσαν τα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμματα (Μ.Ο.Π.) που ξεκίνησαν το 1986 και ολοκληρώθηκαν το 1993 και θεωρούνται από πολλούς ως η αφετηρία άσκησης ουσιαστικής Ευρωπαϊκής Περιφερειακής πολιτικής. Τα Μ.Ο.Π. έθεσαν για πρώτη φορά το στόχο υλοποίησης μίας ολοκληρωμένης μεσοπρόθεσμης προσπάθειας για την ανάπτυξη των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας μέσω πολυετών επιχειρησιακών προγραμμάτων. Με τα Μ.Ο.Π. προωθήθηκε η χρηματοδότηση σχεδίων ενταγμένων σε συνολικά περιφερειακά προγράμματα, τα οποία διαμορφώθηκαν και πραγματοποιήθηκαν από τις ενδιαφερόμενες περιφέρειες. Στην Ελλάδα καταρτίστηκαν 7 Ολοκληρωμένα Μεσογειακά Προγράμματα: Κρήτης, Μακεδονίας και Θράκης, Δυτικής Ελλάδας και Πελοποννήσου, Νήσων Αιγαίου Πελάγους, Ανατολικής Κεντρικής Ελλάδος, Αττικής και τέλος ένα θεματικό, το Μ.Ο.Π. Πληροφορικής. Η αρχική περίοδος εφαρμογής των Μ.Ο.Π. ήταν η περίοδος 1984-1989, αλλά επεκτάθηκε μέχρι το 1993.

Η αναπτυξιακή στρατηγική που εφαρμόστηκε στην Ελλάδα από το 1984 μέχρι το 1993 (που καλύπτει τόσο τα ΜΟΠ όσο και το Α' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης) χαρακτηρίστηκε κυρίως από τη μεγάλη διασπορά των διαθέσιμων πόρων σε μικρά έργα υποδομής σε ολόκληρη τη χώρα. Η πολιτική αυτή στήριξε την οικονομική δραστηριότητα και διευκόλυνε τη βελτίωση του επιπέδου ζωής στις αγροτικές και περιμετρικές περιοχές. Αναβάθμισε το επαρχιακό δίκτυο μεταφορών και ενίσχυσε τον εκσυγχρονισμό των μικρών γεωργικών επιχειρήσεων και την ίδρυση ξενοδοχείων μικρού και μεσαίου μεγέθους σε πολλές περιοχές.

Η περίοδος αυτή συνέπεσε με ένα σημαντικό ορόσημο για την αναπτυξιακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Το 1988 αποφασίστηκε η ριζική μεταρρύθμιση της λειτουργίας των Διαρθρωτικών Ταμείων που οδήγησε στον συντονισμό των πολιτικών των κοινοτικών διαρθρωτικών ταμείων που μέχρι τότε παρέμεναν ανεξάρτητες. Η μεταρρύθμιση αυτή προέβλεπε σταδιακή αύξηση των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων μέχρι τον διπλασιασμό τους την περίοδο 1987-1993. Προέβλεπε επίσης ότι η ευθύνη για το προγραμματισμό και για την υλοποίηση των αναπτυξιακών δράσεων και προγραμμάτων, που συγχρηματοδοτεί η Ευρωπαϊκή Κοινότητα μοιράζεται ανάμεσα στις εθνικές και περιφερειακές αρχές της χώρας και στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα..

4.2. Β' ΚΠΣ

Η περίοδος 1994-1999 χαρακτηρίστηκε από μεγαλύτερη έμφαση σε έργα υποδομής εθνικής σημασίας που ενισχύουν την εξωστρέφεια της οικονομίας και τη γενικότερη διασύνδεση της χώρας με το εξωτερικό. Χωρίς να εγκαταλείπεται η εφαρμογή μέτρων ισόρροπης ανάπτυξης της χώρας, δόθηκε προτεραιότητα στην προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης μέσα από ένα ευρύτερο φάσμα δραστηριοτήτων και με κύριο στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, την αναβάθμιση του περιβάλλοντος και τη δημιουργία καλύτερων συνθηκών διαβίωσης στα αστικά κέντρα. Κύριο χαρακτηριστικό της περιόδου αυτής είναι η προετοιμασία της χώρας για την ένταξη στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση

καθώς και η υλοποίηση μεγάλων έργων υποδομής σε ολόκληρη την χώρα: Οδικοί άξονες (ΠΑΘΕ, Εγνατία Οδός), λιμενικά έργα, εκσυγχρονισμός του Ελληνικού Σιδηροδρομικού Δικτύου, μετρό της Αθήνας, ενεργειακά έργα (αιολικά πάρκα, φυσικό αέριο), τηλεπικοινωνίες, νοσοκομεία, κ.ο.κ.

Κατά την περίοδο εφαρμογής του Β΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, η βελτίωση των συνθηκών της Ελληνικής οικονομίας και τα μέτρα για την επίτευξη μακροοικονομικής σταθερότητας και διαρθρωτικών αλλαγών καθώς και η συμβολή του ίδιου του Β΄Κ.Π.Σ., δημιούργησαν τις προϋποθέσεις για μεγαλύτερη απόδοση της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας η οποία συνεχίζεται και κατά την περίοδο 2000-2006.

Την εφαρμογή του Β΄Κ.Π.Σ. δυσχέρανε, όμως, μία σειρά προβλημάτων και δυσλειτουργιών που αφορούσαν τους μηχανισμούς διαχείρισης και υλοποίησης, οι οποίοι δεν ήταν επαρκείς για να αντιμετωπίσουν μία αυξημένη κλίμακα παρεμβάσεων. Παράλληλα, όμως, προέκυψαν πολύτιμες εμπειρίες που υπέδειξαν την ανάγκη έντασης της προσπάθειας ώστε να ικανοποιηθούν οι ποιοτικές και ποσοτικές απαιτήσεις αυτής της εμβέλειας παρεμβάσεων.

4.3.Γ΄ ΚΠΣ

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006 (Γ΄ΚΠΣ) αποτελεί το μεγαλύτερο αναπτυξιακό πρόγραμμα της χώρας. Πρόκειται για ένα φιλόδοξο πρόγραμμα που ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες και μελλοντικές συνθήκες ανταγωνισμού που θα αντιμετωπίσει η Ελλάδα στο διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον και της επιτρέπει να ολοκληρώσει όλα εκείνα τα έργα και τις παρεμβάσεις που είναι καθοριστικής σημασίας για την ανάπτυξή της.

Το Γ΄Κ.Π.Σ. είναι το προϊόν της συμφωνίας στην οποία κατέληξαν η Ελληνική Κυβέρνηση και οι Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις κοινοτικές διαρθρωτικές παρεμβάσεις στην Ελλάδα το χρονικό διάστημα 2000-2006. Καταρτίστηκε με βάση το Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης που υποβλήθηκε από την Ελλάδα στην Ε.Ε. Το κείμενο του ΚΠΣ υπογράφηκε τον Νοέμβριο του 2000 (Ε2000 3405/28-11-2000) και αναθεωρήθηκε τον Δεκέμβριο του 2004 (Ε2004 2412/3-12-04), τον Δεκέμβριο του 2005 (Ε2005 4788 τελικό /12-12-05) και τον Δεκέμβριο του 2006 (Ε2006 6419 τελικό 7-12-06). Περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

- Τους άξονες προτεραιότητας για τη δράση των κοινοτικών διαρθρωτικών ταμείων
- Την συνοπτική περιγραφή των επιχειρησιακών προγραμμάτων με τους ειδικούς στόχους και τις προτεραιότητες που έχουν επιλεγεί
- Το ενδεικτικό σχέδιο χρηματοδότησης που προσδιορίζει για κάθε άξονα και για κάθε έτος το ποσό των συνολικών κονδυλίων που προβλέπονται
- Τις διατάξεις εφαρμογής του Γ΄ΚΠΣ

Οι στόχοι - προτεραιότητες του ΚΠΣ 2000-2006 εστιάζονται σε επενδύσεις στο φυσικό, ανθρώπινο και γνωστικό κεφάλαιο, που μπορούν να συμβάλουν περισσότερο στην αύξηση της παραγωγικότητας και στην εμβάθυνση της ανάπτυξης στην Ελλάδα:

1. Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων και προώθηση της απασχόλησης.
2. Ανάπτυξη του συστήματος μεταφορών (οδικές, σιδηροδρομικές, αστικές μεταφορές, αερολιμένες, λιμένες, συνδυασμένες μεταφορές και εμπορευματικά κέντρα, ασφάλεια).

3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη (περιλαμβάνει τους τομείς Μεταποίησης και Υπηρεσιών, Έρευνας και Τεχνολογίας, Τουρισμού, Ενέργειας – Φυσικών Πόρων).
4. Αγροτική ανάπτυξη και αλιεία.
5. Ποιότητα ζωής (παρεμβάσεις που αφορούν στο περιβάλλον και στη φυσική κληρονομιά, στον πολιτισμό και στον τομέα της υγείας – πρόνοιας).
6. Κοινωνία της πληροφορίας (παρεμβάσεις που αφορούν τομείς όπως εκπαίδευση, πολιτισμό, δημόσια διοίκηση, υγεία και πρόνοια, περιβάλλον, απασχόληση, ψηφιακή οικονομία, επικοινωνίες).
7. Περιφερειακή ανάπτυξη (με στόχο την μείωση των αποκλίσεων ανάπτυξης μεταξύ των περιφερειών, την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητάς τους και την αύξηση της απασχόλησης) .

Για την επίτευξη των στόχων του ΚΠΣ 2000-2006 καταρτίστηκαν και υλοποιούνται 25 Επιχειρησιακά Προγράμματα εκ των οποίων

- τα 11 είναι Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα και αφορούν εθνικές τομεακές πολιτικές
- τα 13 είναι Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), ένα για κάθε μία από τις 13 διοικητικές περιφέρειες της χώρας και στα οποία έχει καταναμηθεί το 1/3 περίπου των διαθέσιμων πιστώσεων για την περίοδο 2000-2006
- και 1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Τεχνική βοήθεια» που στόχο έχει να ενδυναμώσει, να στηρίξει και να βελτιώσει το σύστημα διαχείρισης, παρακολούθησης και ελέγχου του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

4.4. Τομεακά Προγράμματα

Τα τομεακά προγράμματα αφορούν βασικούς τομείς της Οικονομικής και Κοινωνικής ζωής όπως:

Εκπαίδευση - Εκσυγχρονισμός του εκπαιδευτικού συστήματος και βελτίωση των υποδομών.

Απασχόληση και επαγγελματική κατάρτιση - Επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο με στόχο την πρόληψη της ανεργίας και τη διευκόλυνση της επαγγελματικής επανένταξης μέσα από εξατομικευμένη προσέγγιση. Ποιοτική κατάρτιση, προσαρμοσμένη στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Προώθηση των ίσων ευκαιριών μεταξύ ανδρών και γυναικών και ένταξη των μειονεκτούντων ομάδων

Δρόμοι, λιμάνια, αστική ανάπτυξη και

Σιδηρόδρομοι, αεροδρόμια, αστικές συγκοινωνίες

Τα δύο αυτά προγράμματα έχουν στόχο την ολοκλήρωση της ένταξης της χώρας στο Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών, τη μείωση των επιπτώσεων από την περιφερειακή της θέση στην Ε.Ε. και το μεγαλύτερο άνοιγμά της προς την Ανατολική Ευρώπη και τα Βαλκάνια, καθώς και τον περιορισμό της κυκλοφοριακής συμφόρησης, λαμβάνοντας υπόψη το περιβάλλον.

Ανταγωνιστικότητα - Ποικίλες ενισχύσεις για τις επιχειρήσεις (κυρίως τις μικρομεσαίες) και για την δημιουργία νέων επιχειρήσεων, κυρίως χάρη σε νέες

μορφές χρηματοδότησης, βελτίωση της τουριστικής προσφοράς, επέκταση του ενεργειακού δικτύου και διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών.

Αγροτική ανάπτυξη - Ενισχύσεις στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις, στις δραστηριότητες μεταποίησης και διάθεσης στην αγορά με στόχο τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας, με σεβασμό στο φυσικό περιβάλλον και την βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων. Διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας χάρη σε ολοκληρωμένες δράσεις τοπικής ανάπτυξης.

Αλιεία - Εκσυγχρονισμός του στόλου και του εξοπλισμού και εξορθολογισμός της παραγωγής, λαμβάνοντας υπόψη την προστασία των αλιευτικών πόρων και του περιβάλλοντος.

Περιβάλλον - Διασφάλιση της ορθολογικής διαχείρισης των περιβαλλοντικών πόρων. Προσαρμογή στις ευρωπαϊκές προδιαγραφές σε ότι αφορά το πόσιμο νερό, τα λύματα και τα απόβλητα. Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και παιδεία.

Πολιτισμός - Αξιοποίηση της πολιτισμικής κληρονομιάς και προώθηση του σύγχρονου πολιτισμού.

Υγεία και Κοινωνική Πρόνοια - Αναδιάρθρωση των υπηρεσιών υγείας, κατάρτιση του προσωπικού, μεταρρύθμιση του τομέα της πνευματικής υγείας.

Κοινωνία της Πληροφορίας - Προώθηση των τεχνολογιών της πληροφορίας στις δημόσιες υπηρεσίες, τα σχολεία, τις τοπικές εταιρείες παροχής υπηρεσιών και ανάπτυξη των συνδέσεων υψηλής ταχύτητας.

4.5. Περιφερειακά Προγράμματα

Εκτός από την εφαρμογή τομεακών προγραμμάτων, κάθε ελληνική περιφέρεια αποτελεί αντικείμενο ενός περιφερειακού αναπτυξιακού προγράμματος το οποίο αξιοποιεί όλα τα τοπικά πλεονεκτήματα.

Τα 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα(ΠΕΠ) είναι:

- ΠΕΠ Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης
- ΠΕΠ Κεντρικής Μακεδονίας
- ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας
- ΠΕΠ Ηπείρου
- ΠΕΠ Θεσσαλίας
- ΠΕΠ Ιονίων Νήσων
- ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας
- ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας
- ΠΕΠ Αττικής
- ΠΕΠ Πελοποννήσου
- ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου
- ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου
- ΠΕΠ Κρήτης

Το κοινό τους σημείο είναι η ενίσχυση της δυνατότητας των περιφερειακών και τοπικών αρχών να εφαρμόσουν ένα πλήρες φάσμα δράσεων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, που περιλαμβάνουν όχι μόνο έργα υποδομής αλλά και την στήριξη της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, της έρευνας και ανάπτυξης και της καινοτομίας, των ανθρωπίνων πόρων και της δημιουργίας τοπικών θέσεων εργασίας ή και ακόμα της διαχείρισης του περιβάλλοντος. Οι δράσεις προς όφελος των απομονωμένων,

νησιωτικών ή ορεινών περιοχών θα συμβάλουν στη μείωση των εσωτερικών ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών.

5. Δ' Προγραμματική Περίοδος 2007-2013 για την Ελλάδα (ΕΣΠΑ)

5.1. Τι είναι το ΕΣΠΑ

Το ΕΣΠΑ (Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς) 2007 - 2013 αποτελεί το έγγραφο αναφοράς για τον προγραμματισμό των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εθνικό επίπεδο για την περίοδο 2007-2013. Εκπονήθηκε στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής προσέγγισης για την Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την οποία το ΕΣΠΑ «...εξασφαλίζει ότι η συνδρομή από τα Ταμεία συμβαδίζει με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συνοχή και προσδιορίζει το σύνδεσμο μεταξύ των κοινοτικών προτεραιοτήτων αφενός και του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων αφετέρου».

Για τη διαμόρφωση του ΕΣΠΑ 2007-2013 ως εγγράφου προγραμματισμού, αξιοποιήθηκαν εισροές από ένα σημαντικό αριθμό προτάσεων που υπεβλήθησαν στο Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών, κατευθύνσεων - πολιτικών επιλογών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και ποσοτικών δεδομένων και μελετών.

Οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2005, με τις οποίες διασφαλίσθηκαν έως το 2013 οι πόροι της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνοχής για τη χώρα, οι νέοι Κανονισμοί των Ταμείων της ΕΕ, καθώς και οι Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές για την Πολιτική Συνοχής, αποτέλεσαν το πλαίσιο στο οποίο βασίστηκαν, μεταξύ των άλλων, οι εθνικές αρχές προκειμένου να προσεγγίσουν τις βασικές παραμέτρους του αναπτυξιακού προγραμματισμού και να καταρτίσουν το ΕΣΠΑ.

Επιπλέον, τα κυριότερα έγγραφα της ΕΕ που αναφέρονται στην αναθεωρημένη Στρατηγική της Λισσαβώνας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για την Ανάπτυξη και την Απασχόληση 2005-2008, ελήφθησαν υπόψη κατά τη διαμόρφωση των βασικών στρατηγικών επιλογών - προτεραιοτήτων, καθώς συνιστούν κεντρικές μακροπρόθεσμες επιλογές για την Ευρωπαϊκή Ένωση, στις οποίες κλήθηκε να συμβάλει και η αναπτυξιακή πολιτική του νέου ΕΣΠΑ.

Βάσει των ανωτέρω, η στοχοθεσία του ΕΣΠΑ διατυπώθηκε σε 4 επίπεδα:

- στο επίπεδο των στρατηγικών στόχων του ΕΣΠΑ,
- στο επίπεδο των θεματικών (5) και χωρικών (3) προτεραιοτήτων, όπως απαιτείται από το Γενικό Κανονισμό των Ταμείων,
- στο επίπεδο των Γενικών Στόχων (17), στους οποίους αναλύεται κάθε θεματική προτεραιότητα,
- στο επίπεδο των ειδικών στόχων και των κύριων μέσων επίτευξης.

Παράλληλα, η αναπτυξιακή στρατηγική διαμορφώθηκε και με γνώμονα εθνικές πολιτικές που διατυπώνονται σε στρατηγικά έγγραφα όπως η Εθνική Έκθεση Στρατηγικής για την Κοινωνική Προστασία και την Κοινωνική Ένταξη 2006-2008, η Ψηφιακή Στρατηγική 2006-2013, το «Σχέδιο Ανάπτυξης Μεταφορών 2007-2013 και εικοσαετίας», Εθνική Λιμενική Πολιτική, το Εθνικό Σχέδιο Στρατηγικής Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013 κλπ.

Το πλαίσιο χρηματοδότησης διαμορφώθηκε στη βάση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2005 και των προδιαγραφών

- περιορισμών των νέων Κανονισμών και προέκυψε με βάση τις αναπτυξιακές ανάγκες ανά τομέα και Περιφέρεια στην επόμενη περίοδο, συνεκτιμώντας τις ανάγκες ολοκλήρωσης των συνεχιζόμενων έργων της προηγούμενης περιόδου και τις απαιτήσεις για δράσεις που εξυπηρετούν τη Στρατηγική της Λισσαβόνας. Βασική επιλογή ήταν η βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων της νέας προγραμματικής περιόδου προς όφελος της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας.

Οι βασικές αρχές που διέπουν το πλαίσιο διαχείρισης, παρακολούθησης & ελέγχου των ΕΠ της περιόδου 2007-2013 αποτέλεσαν αντικείμενο ευρείας διαβούλευσης και αποτυπώθηκαν σε κείμενα θέσεων των συμμετεχόντων φορέων. Συμπληρώθηκαν από τα πορίσματα συστηματικής ανάλυσης των απαιτήσεων των νέων Κανονισμών της ΕΕ (Γραμματεία σχεδιασμού του ΕΣΠΑ, ΜΟΔ ΑΕ, ΔΑ ΚΠΣ/ΕΥΣ) και σχετικής μελέτης που εκπονήθηκε για το ΥΠΟΙΟ με θέμα τη «Βελτίωση των συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου των ΕΠ του ΚΠΣ 2000 – 2006, των Κοινοτικών Πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής και στην προσαρμογή αυτών για την περίοδο 2007 – 2013».

5.2. Η διάρθρωση του ΕΣΠΑ σε Επιχειρησιακά Προγράμματα

Η αρχιτεκτονική των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) του ΕΣΠΑ 2007–2013 διαμορφώθηκε έτσι ώστε να υλοποιηθούν με το βέλτιστο τρόπο οι στρατηγικές επιλογές της χώρας, ενώ λήφθηκαν υπόψη τα νέα δεδομένα της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 (63% του πληθυσμού της χώρας σε καθεστώς μεταβατικής στήριξης).

Το νέο σχήμα χαρακτηρίζεται από μικρότερο πλήθος Επιχειρησιακών Προγραμμάτων σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο 2000-2006, που οδηγεί σε πιο ευέλικτο σχήμα διαχείρισης: ο στρατηγικός σχεδιασμός της χώρας για την περίοδο 2007-2013 θα υλοποιηθεί μέσα από οκτώ (8) Τομεακά ΕΠ, πέντε (5) Περιφερειακά ΕΠ και δώδεκα (12) Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας. Την περίοδο 2007-2013 το σύνολο των υποδομών προσπελασιμότητας θα υλοποιηθεί πλέον στο πλαίσιο ενός τομεακού ΕΠ, ενώ για τους τομείς της υγείας και του πολιτισμού δεν θα υπάρχει πλέον διακριτό ΕΠ και οι σχετικές δράσεις θα υλοποιηθούν από Περιφερειακά και Τομεακά ΕΠ.

5.3. Επιλέξιμες Περιφέρειες

Για την περίοδο 2007-2013, στην Ελλάδα χορηγούνται συνολικά πόροι ύψους € 20 420 εκατ., εκ των οποίων € 19 575 εκατ. για το Στόχο «Σύγκλιση», € 635 εκατ. για το Στόχο «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» και € 210 εκατ. για το Στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία». Η συμβολή της Ελλάδας στη συμπλήρωση των ευρωπαϊκών επενδύσεων με βάση το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς θα φτάσει τουλάχιστον τα € 6 169 εκατ. σε τρέχουσες τιμές.

Περιφέρειες όπου θα πραγματοποιηθεί η επένδυση:

Επενδύσεις θα πραγματοποιηθούν στις ακόλουθες περιφέρειες: Στόχος σύγκλισης: Ανατολική Μακεδονία, Θράκη, Θεσσαλία, Ήπειρος, Ιόνια Νησιά, Δυτική Ελλάδα, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη. Στατιστική σύγκλιση: Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Αττική. Σταδιακή είσοδος: Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο.

Την περίοδο 2007-2013, 10,16 εκατομμύρια άτομα (92,2 % του συνόλου) θα ζουν σε περιφέρειες «Σύγκλισης» συμπεριλαμβανομένων 6,13 εκατομμυρίων, σε περιοχές «στατιστικής σύγκλισης». Την περίοδο 2000-2006, το 100 % του πληθυσμού ζούσε σε περιφέρειες που υποστηρίζονταν από το Στόχο 1.

Οι στρατηγικοί στόχοι

Όπως ορίζεται στο ελληνικό Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ), η ευρωπαϊκή χρηματοδότηση θα επενδυθεί σε πέντε θεματικές προτεραιότητες οι οποίες περιλαμβάνουν 17 γενικούς στόχους:

Επένδυση στον παραγωγικό τομέα της οικονομίας:

Αύξηση της εξωστρέφειας και των εισροών ξένων άμεσων επενδύσεων.

Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και αύξηση της παραγωγικότητας.

Διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος της χώρας.

Κοινωνία της γνώσης και καινοτομία:

Βελτίωση της ποιότητας και της έντασης των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο για την αναβάθμιση του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.

Ενίσχυση της έρευνας και τεχνολογίας και προώθηση της καινοτομίας σε όλους τους τομείς ως βασικό παράγοντα αναδιάρθρωσης της ελληνικής οικονομίας και μετάβασης στην οικονομία της γνώσης.

Επίτευξη της ψηφιακής σύγκλισης με ενσωμάτωση και συστηματική χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Απασχόληση και κοινωνική συνοχή:

Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας εργαζομένων και επιχειρήσεων. Βελτίωση της πρόσβασης στην – απασχόληση. Προώθηση της κοινωνικής – ενσωμάτωσης. Δημιουργία αποτελεσματικού και – οικονομικά βιώσιμου συστήματος υγείας και κοινωνικής πρόνοιας. Ανάδειξη του οικονομικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα των θεμάτων ισότητας των φύλων, με την άμεση σύνδεσή τους με τις εθνικές πολιτικές προτεραιότητες (ανάπτυξη, απασχόληση, κοινωνική συνοχή).

Θεσμικό περιβάλλον:

Βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων πολιτικών και αποτελεσματική εφαρμογή τους για την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των πολιτών και τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δράσης.

Ελκυστικότητα της Ελλάδας και των περιφερειών, ως τόπου επενδύσεων, εργασίας και διαβίωσης:

- Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των φυσικών υποδομών, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος μεταφορών της χώρας.
- Ασφαλής ενεργειακός εφοδιασμός της χώρας με γνώμονα την αειφορία.
- Αειφόρος διαχείριση του περιβάλλοντος.
- Άσκηση αποτελεσματικής περιβαλλοντικής πολιτικής.

Πίνακας 1
Στατιστική και Γεωγραφική κατανομή του ΕΣΠΑ

Οικονομικοί πίνακες ΕΣΠΑ			Ανάλυση ανά θέμα όπως προτάθηκε από την Ελλάδα στα σχέδια των επιχειρησιακών της προγραμμάτων		
Επιχειρησιακό πρόγραμμα	Ταμείο	Σύνολο			
Σύγκλιση	Κοινοτική συνδρομή				
ΕΤΠΑ & ΤΣ					
Ανταγωνιστικότητα & Επιχειρηματικότητα	ΕΤΠΑ	1 291 000 000			
Ψηφιακή σύγκλιση	ΕΤΠΑ	860 000 000			
Τεχνική υποστήριξη	ΕΤΠΑ	192 000 000			
Ενίσχυση προσαρμοστικότητας	ΕΤΠΑ	1 583 000 000			
	ΤΣ	2 117 160 864			
Περιβάλλον – Αειφόρος ανάπτυξη	ΕΤΠΑ	220 000 000			
	ΤΣ	1 580 000 000			
Αττικής	ΕΤΠΑ	2 438 000 000			
Δυτικής Ελλάδας – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων	ΕΤΠΑ	914 000 000			
Μακεδονίας – Θράκης	ΕΤΠΑ	2 675 000 000			
Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου	ΕΤΠΑ	738 000 000			
Κρήτης & Νήσων Αιγαίου	ΕΤΠΑ	731 000 000			
ΕΚΤ					
Εθνικό αποθεματικό απρόβλεπτων	ΕΚΤ	158 800 403			
Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	ΕΚΤ	2 191 205 707			
Εκπαίδευση & δια βίου μάθηση	ΕΚΤ	1 396 166 468			
Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας Δημόσιας Διοίκησης	ΕΚΤ	489 627 824			
Σύνολο ΕΤΠΑ		11 642 000 000			
Σύνολο ΤΣ		3 697 160 864			
Σύνολο ΕΚΤ		4 235 800 402			
ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΜΕΙΩΝ 2007–2013		19 574 961 266			
Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση	Κοινοτική συνδρομή				
ΕΤΠΑ					
Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου	ΕΤΠΑ	367 000 000			
Κρήτης & Νήσων Αιγαίου	ΕΤΠΑ	140 300 178			
ΕΚΤ					
Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού	ΕΚΤ	68 794 293			
Εκπαίδευση & δια βίου μάθηση	ΕΚΤ	43 833 532			
Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας Δημόσιας Διοίκησης	ΕΚΤ	15 372 176			
Σύνολο ΕΤΠΑ		507 300 178			
Σύνολο ΕΚΤ		128 000 001			
Σύνολο ταμείων 2007–2013		635 300 179			

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2007-2013	
Πολιτισμός	3,1%
Ενέργεια	3,9%
Προστασία του περιβάλλοντος και πρόληψη κινδύνου	22,3%
Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και αερισμό	0,6%
Κοινωνία της πληροφορίας	9,8%
Επένδυση σε κοινωνική υποδομή	8,9%
Κινητοποίηση μεταρρυθμίσεων στους τομείς της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης	0,0%
Μείωση του επιπλέον κόστους που παρεμποδίζει την ανάπτυξη των εσχάσ απομακρυσμένων περιφερειών	0,0%
Ερευνα και τεχνολογική ανάπτυξη (Ε&ΤΑ), καινοτομία και επιχειρηματικότητα	11,8%
Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο	0,1%
Τεχνική υποστήριξη	2,6%
Τουρισμός	1,1%
Μεταφορές	32,7%
Αστική και αγροτική ανάπτυξη	3,0%

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο 2007-2013	
Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και αερισμό	34,7%
Βελτίωση ανθρώπινου δυναμικού	37,1%
Βελτίωση της κοινωνικής ένταξης των μειονεκτικών ομάδων του πληθυσμού	9,1%
Αύξηση της προσρμοστικότητας εργαζομένων, εταιρειών, επιχειρήσεων κι επιχειρηματιών	13,5%
Κοινωνία της πληροφορίας	1,2%
Κινητοποίηση μεταρρυθμίσεων στους τομείς της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης	0,4%
Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο	2,1%
Τεχνική υποστήριξη	1,9%

Σημείωση: Οι πίνακες δεν περιλαμβάνουν τα ποσά για το στόχο «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία»

5.4. Τομεακά Προγράμματα

Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη

Κύρια αναπτυξιακή επιδίωξη του προγράμματος είναι η προστασία, αναβάθμιση και αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος, ώστε να αποτελέσει το υπόβαθρο για την προστασία της δημόσιας υγείας, την άνοδο της ποιότητας ζωής των πολιτών καθώς και να συμβάλει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας. Μερικές από τις κυριότερες παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν

στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος, είναι η ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών και επικίνδυνων αποβλήτων και η προστασία των εδαφών, η διαχείριση αστικών λυμάτων, η εφαρμογή σχεδίων δράσης για τον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος και των ακτών. Στοχεύει επίσης στην ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση των βιότοπων, στις υποδομές αντιπλημμυρικής προστασίας μεγάλης κλίμακας, στην πρόληψη και στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των φυσικών και τεχνολογικών καταστροφών.

Ενίσχυση Προσπελασιμότητας

Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός των υποδομών μεταφορών της χώρας.

Ολοκλήρωση της κατασκευής και αναβάθμισης των οδικών αξόνων, του σιδηροδρομικού δικτύου, των λιμενικών υποδομών και των αεροδρομίων.

Ολοκλήρωση της κατασκευής των εργασιών του Μετρό Αθηνών και οδικά αστικά έργα στην Περιφέρεια της Αττικής και στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τομέα της ασφάλειας των μεταφορών.

Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα

Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και του παραγωγικού συστήματος της χώρας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη διάσταση της καινοτομίας.

Προώθηση του συστήματος Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΑΚ) της χώρας και δια σύνδεσή του με τον παραγωγικό ιστό. Ποιοτική αναβάθμιση των προϊόντων, προώθηση επιχειρηματικής δικτύωσης, βελτίωση των μηχανισμών εποπτείας της αγοράς. Εξασφάλιση ενεργειακής επάρκειας της χώρας και μέσω των ΑΠΕ.

Ψηφιακή Σύγκλιση

Προώθηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών σε επιχειρήσεις, ανασχεδιασμός διαδικασιών του Δημόσιου Τομέα, προώθηση της επιχειρηματικότητας σε τομείς που χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ, ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης για τον πολίτη και βελτίωση της καθημερινής ζωής μέσω των ΤΠΕ.

Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού

Ενίσχυση της προσαρμοστικότητας του ανθρώπινου δυναμικού και των επιχειρήσεων. Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση. Εδραίωση της μεταρρύθμισης στον τομέα της Ψυχικής Υγείας, ανάπτυξη της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και προάσπιση της Δημόσιας Υγείας του πληθυσμού. Ενίσχυση της απασχόλησης των γυναικών των νέων, των εργαζόμενων μεγαλύτερης ηλικίας και των ευάλωτων ομάδων. Προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στην αγορά εργασίας, καθώς και μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση

Αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης.

Αναβάθμιση των συστημάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και επαγγελματικής εκπαίδευσης και σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας. Ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου για την προαγωγή της έρευνας και της καινοτομίας.

Μεταρρυθμίσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα, ώστε η δια βίου μάθηση να καταστεί πραγματικότητα για όλους.

Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών, επιτάχυνση των ρυθμών ένταξης των νέων τεχνολογιών, αναδόμηση της επαγγελματικής κατάρτισης σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένου του τομέα των ναυτικών επαγγελμάτων κ.τ.λ. επέκταση των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας, των Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων και του Ανοικτού Πανεπιστημίου και ενίσχυση των Ινστιτούτων Δια Βίου Εκπαίδευσης, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και ενισχυμένη διδασκαλία των μειονοτήτων.

Διοικητική Μεταρρύθμιση

Δημιουργία μιας πολιτο-κεντρικής, αποτελεσματικής, ανοιχτής και ευέλικτης διακυβέρνησης για τη μετάβαση από τη διαχείριση αρμοδιοτήτων και διαδικασιών στη διοίκηση πολιτικών αποτελεσμάτων και υπηρεσιών.

Διαμόρφωση, εφαρμογή και αξιολόγηση δημόσιων πολιτικών και προγραμμάτων, απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, οργανωτικός και λειτουργικός ανασχεδιασμός και διοικητική ανασυγκρότηση, κάλυψη των αναγκών της δημόσιας διοίκησης σε εκπαίδευση και αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης ποιότητας στην πράξη.

Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Τεχνική Υποστήριξη Εφαρμογής 2007-2013" σχεδιάστηκε με σκοπό την ενίσχυση των επιτελικών φορέων και των υποστηρικτικών δομών του συστήματος διοίκησης και συντονισμού των ΕΠ, καθώς και των δικαιούχων φορέων, μέσω της χρηματοδότησης των δράσεων προπαρασκευής, διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης, πληροφόρησης και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων, καθώς και δραστηριότητες για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση των δράσεων των Ταμείων, οι οποίες καλύπτουν και τους δύο κωδικούς προτεραιότητας της θεματικής προτεραιότητας "Τεχνική Βοήθεια" που προβλέπονται στον Εφαρμοστικό Κανονισμό (άρθρο 11 και Παράρτημα II και III), δηλαδή τους υπ.αριθμ.85 «Προπαρασκευή, εφαρμογή, παρακολούθηση και επιθεωρήσεις» και 86 "Αξιολόγηση και μελέτες, πληροφόρηση και δημοσιότητα".

5.5. Περιφερειακά Προγράμματα

Για την υλοποίηση του αναπτυξιακού σχεδιασμού της χώρας κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013, η Ελλάδα χωρίσθηκε σε πέντε χωρικές ενότητες, στις οποίες αντιστοιχούν πέντε Περιφερειακά Επιχειρησιακά (ΠΕΠ), ως εξής:

- Ε.Π. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ
- Ε.Π. ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ - ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
- Ε.Π. ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΝΗΣΩΝ ΑΙΓΑΙΟΥ
- Ε.Π. ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ- ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΗΠΕΙΡΟΥ
- Ε.Π. ΑΤΤΙΚΗΣ

Τα ΠΕΠ θα συμβάλουν στην κάλυψη των εθνικών στρατηγικών στόχων συμπληρωματικά με τα τομεακά προγράμματα, με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και στις ανάγκες κάθε χωρικής ενότητας / Περιφέρειας.

Σε κάθε περίπτωση, τα ΠΕΠ για όλες τις Περιφέρειες θα καλύψουν ένα κοινό κορμό παρεμβάσεων ως εξής:

- κοινωνικές υποδομές
- υγεία και κοινωνική αλληλεγγύη (υποδομές νοσοκομείων και δομών κοινωνικής φροντίδας, ειδικών μονάδων, κέντρων υγείας και ανοιχτής φροντίδας, εξειδικευμένος εξοπλισμός, μέτρα ανάπτυξης και προστασίας της Δημόσιας Υγείας)
- πολιτισμός (ενίσχυση των βασικών πολιτιστικών υποδομών, προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς)
- έργα προσπελασιμότητας και περιβάλλοντος τοπικής κλίμακας
- πολιτικές βιώσιμης αστικής ανάπτυξης
- πολιτικές ενίσχυσης ορεινών, μειονεκτικών, νησιωτικών περιοχών

5.6. Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας

Στη νέα προγραμματική περίοδο, τα Προγράμματα Κοινοτικής Πρωτοβουλίας αντικαθίστανται από τα Προγράμματα του Στόχου III «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία».

Ο συνολικός προϋπολογισμός των προγραμμάτων του στόχου III ανέρχεται στα 8,7 δις., εκ των οποίων 210 εκατ. € ΕΤΠΑ αντιστοιχούν στην Ελλάδα. Συμπεριλαμβανομένης, λοιπόν, και της εθνικής συμμετοχής, σχεδόν 300 εκατομμύρια ευρώ κοινοτικών και εθνικών πόρων θα δοθούν στα Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας.

Μέχρι σήμερα έχουν εγκριθεί 3 από τα 6 προγράμματα τα οποία διαχειρίζεται η Ελλάδα (Ελλάδα-Κύπρος, Ελλάδα-Βουλγαρία και Ελλάδα-Ιταλία) και 7 από τα 9 στα οποία συμμετέχει. Αναμένεται η οριστική εγκριτική απόφαση των προγραμμάτων Ελλάδα-Αλβανία και Ελλάδα-Π.Γ.Δ.Μ. εντός του Ιουνίου.

Εντός Ιουνίου θα συγκροτηθούν οι Επιτροπές Παρακολούθησης, τα μέλη των οποίων θα συμφωνήσουν από κοινού τον εσωτερικό κανονισμό και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων για την ένταξη έργων. Παράλληλα, ετοιμάζεται το σύνολο των υπουργικών αποφάσεων με τις οποίες θα συγκροτούνται οι Κοινές Τεχνικές Γραμματείες, έργο των οποίων αποτελεί η βελτίωση της διαχείρισης και επίβλεψης των Προγραμμάτων καθώς και της στελέχωσης τους.

Προγράμματα Εδαφικής Συνεργασίας

Διασυνοριακά Προγράμματα

Στο πλαίσιο αυτό και όσον αφορά στα Προγράμματα Διασυνοριακής Συνεργασίας, η Ελλάδα συμμετέχει σε έξι Προγράμματα, συνολικού προϋπολογισμού, που ξεπερνά τα 320.000.000 Ευρώ, τη Διαχειριστική Αρχή των οποίων εξακολουθεί να διατηρεί.

Τα Προγράμματα είναι τα εξής:

- **Πρόγραμμα «Ελλάδα-Βουλγαρία»**, προϋπολογισμού 110.735.958 Ευρώ
- **Πρόγραμμα «Ελλάδα-Ιταλία»**, προϋπολογισμού 88.955.170 Ευρώ
- **Πρόγραμμα «Ελλάδα-Κύπρος»**, προϋπολογισμού 41.633.290 Ευρώ

- **Πρόγραμμα «Ελλάδα-Αλβανία»**, που συγχρηματοδοτείται από το Όργανο Προενταξιακής Βοήθειας (IPA) με 22.143.015 Ευρώ
 - **Πρόγραμμα «Ελλάδα-ΠΓΔΜ»**, που συγχρηματοδοτείται από το IPA με 24.810.005 Ευρώ
 - **Πρόγραμμα «Ελλάδα-Τουρκία»***, που συγχρηματοδοτείται από το IPA, 34.088.992 Ευρώ
- Η Ελλάδα συμμετέχει και σε τρία (3) Προγράμματα πολυμερούς διασυνοριακής συνεργασίας:
- **Πρόγραμμα Αδριατικής**, με επιλέξιμες περιοχές τους Νομούς Κέρκυρας και Θεσπρωτίας στην Ελλάδα, καθώς περιφέρειες της Ιταλίας, Βοσνίας και Ερζεγοβίνης, Μαυροβουνίου, Αλβανίας, Σερβίας και Σλοβενίας. Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το IPA, ενώ η Ελλάδα συνεισφέρει 5.659.992 Ευρώ.
 - **Θαλάσσια Λεκάνη της Μεσογείου**, με επιλέξιμες περιοχές από όλες τις χώρες που βρέχονται από τη Μεσόγειο Θάλασσα. Ο συνολικός Προϋπολογισμός του προγράμματος υπερβαίνει τα 170.000.000 Ευρώ.
 - **Μαύρη Θάλασσα**, με επιλέξιμες περιοχές τις Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης για την Ελλάδα, καθώς και περιφέρειες από τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, τη Ρωσία, την Τουρκία, το Αζερμπαϊτζάν, την Ουκρανία, τη Γεωργία, τη Ρουμανία και τη Μολδαβία. Η Ελλάδα συνεισφέρει με 1.132.000 Ευρώ και θα έχει ενισχυμένο ρόλο, καθώς έχει αποφασιστεί να ορίσει τον Πρώτο Σύμβουλο της Διαχειριστικής Αρχής, που φιλοξενείται στη Ρουμανία.

Διακρατικά Προγράμματα

Η Ελλάδα συμμετέχει σε δύο διακρατικά προγράμματα. Συγκεκριμένα:

- **Μεσογειακός Χώρος**, στο οποίο συμμετέχουν η Ελλάδα, η Ισπανία, η Ιταλία, η Γαλλία, η Πορτογαλία, το Ηνωμένο Βασίλειο-Γιβραλτάρ, η Μάλτα, η Κύπρος, η Σλοβενία, η Κροατία και η Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Το Πρόγραμμα προήλθε από τη συγχώνευση των Προγραμμάτων INTERREG ARCHIMED και MEDOCC. Στη Θεσσαλονίκη θα φιλοξενηθεί το ένα από τα δύο Γραφεία Διασύνδεσης (Liaison Office) του Προγράμματος, στις αρμοδιότητες του οποίου εντάσσεται και η υποστήριξη υποψήφιων εταιρών και Τελικών Δικαιούχων από τις υποψήφιες και δυνητικά υποψήφιες προς ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση χώρες, οι οποίες συμμετέχουν στο Πρόγραμμα. Ο Προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται σε 193.191.331 Ευρώ.
- **Χώρος Νοτιοανατολικής Ευρώπης**, στο οποίο συμμετέχουν οκτώ (8) κράτη-μέλη της ΕΕ (Ιταλία, Αυστρία, Ουγγαρία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ρουμανία, Βουλγαρία, Ελλάδα), καθώς και η Μολδαβία, η Κροατία, η Σερβία, το Μαυροβούνιο, η Βοσνία και Ερζεγοβίνη, η Αλβανία, η ΠΓΔΜ και η Ουκρανία. Το Πρόγραμμα προήλθε από τη διάσπαση του προγράμματος CADSES σε δύο διαφορετικές ζώνες, βόρεια και νότια. Ο προϋπολογισμός του ανέρχεται σε 206.691.645 Ευρώ.

Διαπεριφερειακό Πρόγραμμα

Η Ελλάδα συμμετέχει στο διαπεριφερειακό πρόγραμμα INTERREG IV C, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ –πλην της Γερμανίας-, καθώς

και η Νορβηγία και η Ελβετία. Ο Προϋπολογισμός του ανέρχεται σε 321.321.762 Ευρώ.

Δίκτυα

Η Ελλάδα συμμετέχει και στα δίκτυα INTERACT, ESPON και URBACT.

Με ανοικτά σύνορα, η Ελλάδα προσδοκά και την ανάπτυξη των δικών της παραμεθόριων περιοχών, την άνοδο της επιχειρηματικότητας και την ενίσχυση των υποδομών της σε όλη την ακριτική περιφέρεια. Οι προσπάθειες της Ειδικής Υπηρεσίας έχει αποδώσει καρπούς, προσελκύοντας το ενδιαφέρον των γειτονικών χωρών και των Βρυξελλών.

* Το Πρόγραμμα «Ελλάδα-Τουρκία» έχει τεθεί σε αναστολή

5.7. Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ)

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΣΣΑΑ) 2007-2013 καθορίζει τις προτεραιότητες της Ελλάδας για την περίοδο 2007-2013, σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κανονισμού (ΕΚ) 1698/2005 για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), στον οποίο ορίζεται ότι η εθνική στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης θα εφαρμοστεί μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013.

Η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης 2007-2013 για την Ελλάδα εστιάζεται σε τρεις βασικούς άξονες:

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του τομέα της γεωργίας και της δασοκομίας
- Βελτίωση του περιβάλλοντος και της υπαίθρου
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές περιοχές και διαφοροποίηση της αγροτικής οικονομίας συνεπικουρούμενος από ένα τέταρτο οριζόντιο άξονα LEADER, που βασίζεται στην εμπειρία που αποκτήθηκε από τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες Leader των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων.

5.8. Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας (ΕΣΣΑΑΛ)

Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας (ΕΣΣΑΑΛ) της περιόδου 2007-2013 καλύπτει τον τομέα της αλιείας της χώρας μας, έχει συνταχθεί σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 15 του κανονισμού για το Ε.Τ.Α., περιγράφει συνοπτικά όλες τις πτυχές της κοινής αλιευτικής πολιτικής και καθορίζει προτεραιότητες, στόχους, τους απαιτούμενους δημόσιους πόρους και προθεσμίες για την εφαρμογή τους ιδίως σε σχέση με:

- Την βιώσιμη ανάπτυξη των αλιευτικών δραστηριοτήτων
- Την βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου της υδατοκαλλιέργειας
- Την βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου της μεταποίησης και εμπορίας αλιευτικών προϊόντων
- Την βιώσιμη ανάπτυξη της αλιείας εσωτερικών υδάτων
- Την βιώσιμη ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών
- Την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του αλιευτικού τομέα
- Την διατήρηση του ανθρώπινου δυναμικού στον αλιευτικό τομέα και την εξασφάλιση βιώσιμης απασχόλησης
- Την προστασία και την βελτίωση του υδάτινου περιβάλλοντος που σχετίζεται με τον αλιευτικό τομέα

- Την τήρηση των απαιτήσεων επιθεώρησης και ελέγχου των αλιευτικών δραστηριοτήτων και την συλλογή δεδομένων-πληροφοριών για την κοινή αλιευτική πολιτική
- Την ανάπτυξη αλιευτικών δραστηριοτήτων εκτός κοινοτικών υδάτων
Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της Αλιείας (ΕΣΣΑΑΛ) της περιόδου 2007-2013 έχει εκπονηθεί σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού για το Ε.Τ.Α., στα πλαίσια της «εταιρικής σχέσης» σε στενή συνεργασία με τους «εταίρους» δηλαδή:
 - τις αρμόδιες περιφερειακές, τοπικές και άλλες Δημόσιες αρχές
 - τους συλλογικούς φορείς του τομέα της αλιείας
 - τους οικονομικούς και κοινωνικούς εταίρους
 - τους λοιπούς εταίρους

5.9. Υλοποίηση ΕΣΠΑ

Εθνική Αρχή Συντονισμού

Η Εθνική Αρχή Συντονισμού είναι η αρχή που συντονίζει τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και καθοδηγεί τις διαχειριστικές αρχές με στόχο την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της νομιμότητας της διαχείρισης και της εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Ως Εθνική Αρχή Συντονισμού ορίζεται η Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Η Εθνική Αρχή Συντονισμού έχει την ευθύνη για το σχεδιασμό του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου (ΣΔΕ) σύμφωνα με το άρθρο 58 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006.

Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου

Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου είναι ένα σύνολο διοικητικών αρχών που βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση, διαρθρωμένων με συγκεκριμένη οργανωτική δομή, οι οποίες αναπτύσσουν επί μέρους δραστηριότητες με αντικειμενικό σκοπό τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων (οικονομία αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα).

Διαχείριση

Αρχές διαχείρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων

Η διαχείριση κάθε επιχειρησιακού προγράμματος του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το άρθρο 59 παρ. 1, εδάφιο (α) του Κανονισμού, ασκείται μέσω ειδικής υπηρεσίας (διαχειριστική αρχή), η οποία λειτουργεί ή συνιστάται για τους σκοπούς αυτούς.

Η διαχειριστική αρχή είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του επιχειρησιακού προγράμματος σύμφωνα με το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Επίσης δύναται να ορίζονται ένας ή περισσότεροι ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης, οι οποίοι αναλαμβάνουν την άσκηση μέρους των αρμοδιοτήτων της διαχειριστικής αρχής επιχειρησιακού προγράμματος, ενεργώντας σε σχέση με

δικαιούχους που εκτελούν πράξεις για λογαριασμό και υπό την ευθύνη της διαχειριστικής αρχής, σύμφωνα με το άρθρο 59, παρ.2 του Κανονισμού.

Διαδικασίες διαχείρισης πράξεων

Οι βασικοί κανόνες διαχείρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ προσδιορίζονται με την Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης (ΥΠΑΣΥΔ) του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών. Η Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης (ΥΠΑΣΥΔ) εξειδικεύεται με το Εγχειρίδιο διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης

Πιστοποίηση Δαπανών

Αρχή Πιστοποίησης

Ως αρχή πιστοποίησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ ορίζεται η ειδική υπηρεσία Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των κοινοτικών πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής που συστάθηκε με την υπ' αριθμ.43491.ΔΙΟΕ.789/29.12.2000 ΚΥΑ(ΦΕΚ 1639 Β') «Σύσταση ειδικής υπηρεσίας στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας με τίτλο Αρχή Πληρωμής του ΚΠΣ, των κοινοτικών πρωτοβουλιών και του Ταμείου Συνοχής». Η αρχή πιστοποίησης έχει ως σκοπό την εξασφάλιση των χρηματοδοτικών ροών από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής για τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ.

Αρχή Πιστοποίησης

Οι διαδικασίες πιστοποίησης των δαπανών αναλυτικότερα περιγράφονται στο Εγχειρίδιο διαδικασιών του Συστήματος Διαχείρισης

Η διαχειριστική αρχή είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση του επιχειρησιακού προγράμματος σύμφωνα με το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου και την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης.

Επίσης δύναται να ορίζονται ένας ή περισσότεροι ενδιάμεσοι φορείς διαχείρισης,

Έλεγχος

Ως Αρχή Ελέγχου του άρθρου 59, παρ.1(γ) του Κανονισμού 1083/2006 ορίζεται η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ), η οποία συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

Η ΕΔΕΛ έχει την ευθύνη για τον έλεγχο της ουσιαστικής λειτουργίας του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Επίσης έχει την ευθύνη της σύνταξης και της διατύπωσης γνώμης που αναφέρονται στο άρθρο 71, παρ.2 του Κανονισμού και διασφαλίζει ότι το έργο του ελέγχου ασκείται λαμβάνοντας υπόψη διεθνώς αποδεκτά πρότυπα ελέγχου.

Παρακολούθηση – Αξιολόγηση

Για την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας υλοποίησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων προβλέπεται σύμφωνα με τον Κανονισμό άρθρο 63-68, η συγκρότηση των επιτροπών παρακολούθησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων (ΕΠ).

Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών και εθνικών πόρων που συνδράμουν την πολιτική για τη συνοχή, προβλέπεται η διεξαγωγή αξιολογήσεων πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του ΕΠ.

Παρακολούθηση ΕΣΠΑ

Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών συγκροτείται η Διάσκεψη των Προέδρων των Επιτροπών Παρακολούθησης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, του ΠΑΑ και του επιχειρησιακού προγράμματος Αλιείας, η οποία έχει ως αποστολή την παρακολούθηση της εκπλήρωσης των στόχων των Ταμείων και των προγραμμάτων στο σύνολό τους.

Παρακολούθηση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Με κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και μετά από σύμφωνη γνώμη της οικείας διαχειριστικής αρχής συγκροτείται η επιτροπή παρακολούθησης του επιχειρησιακού προγράμματος, σύμφωνα με το άρθρο 63, παρ.1 του Κανονισμού.

Η επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, έχει ως αποστολή την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος.

Αξιολόγηση Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών και εθνικών πόρων που συνδράμουν την πολιτική για τη συνοχή, προβλέπεται η διεξαγωγή αξιολογήσεων πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την υλοποίηση του ΕΠ. Οι αξιολογήσεις αυτές, στρατηγικής ή επιχειρησιακής φύσης, λαμβάνουν υπόψη το στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης και τη σχετική κοινοτική νομοθεσία όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις και τη στρατηγική περιβαλλοντική αξιολόγηση. Πραγματοποιούνται με ευθύνη του κράτους μέλους ή της Επιτροπής ΕΚ και διεξάγονται από εμπειρογνώμονες ή φορείς λειτουργικά ανεξάρτητους από την Αρχή Πιστοποίησης και την Αρχή Ελέγχου που έχουν οριστεί στο πλαίσιο του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου του προγράμματος. Τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων δημοσιοποιούνται με βάση τους εφαρμοστέους κανόνες για την πρόσβαση στα έγγραφα.

Η επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, έχει ως αποστολή την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος.

Στο πλαίσιο αυτό η Ελλάδα αξιοποιώντας και τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (Ε.Π.) διαμόρφωσε Ενδεικτικό Σχέδιο Αξιολογήσεων της περιόδου 2007-2013, όπου αποτυπώνεται ο προγραμματισμός των αξιολογήσεων σε στρατηγικό και επιχειρησιακό επίπεδο στο πλαίσιο των στόχων της «Σύγκλισης» και της «Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας και Απασχόλησης»

Οι αξιολογήσεις που συνδέονται με την παρακολούθηση του προγράμματος πραγματοποιούνται με ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής και

σύμφωνα με τις γενικές αρχές που καθορίζονται από την Εθνική Αρχή Συντονισμού για την αξιολόγηση όλων των ΕΠ στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ.

Εκτός από τις προτεινόμενες στο Σχέδιο, αξιολογήσεις, είναι δυνατόν να πραγματοποιηθούν, κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου και άλλες αξιολογήσεις, σε περιπτώσεις που θα κριθεί αυτό αναγκαίο.

Πληροφόρηση και Δημοσιότητα

Για την εξυπηρέτηση "του δικαιώματος των πολιτών να γνωρίζουν" σχετικά με τη διαχείριση των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συμφωνία με τα κράτη μέλη καθόρισε ορισμένες υποχρεώσεις, έτσι ώστε οι μηχανισμοί χορήγησης των πόρων να είναι διαφανείς και ο πολίτης να είναι σε θέση να γνωρίζει τους στόχους και τα αποτελέσματα των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

Με τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) υπ' αριθ. 1083/2006 της 11ης Ιουλίου 2006, ορίζονται υπεύθυνοι για τη δημοσιότητα και πληροφόρηση των πράξεων και των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων το κράτος μέλος και η διαχειριστική αρχή για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα.

Η πληροφόρηση των πολιτών και των δυνητικών δικαιούχων είναι ένα ιδιαίτερο έργο που πρέπει να προετοιμάζεται προσεκτικά και να συνοδεύει όλα τα στάδια της ζωής ενός προγράμματος, το οποίο χρησιμοποιεί πόρους που χορηγούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ζητήσει από τα κράτη να προετοιμάσουν και να υλοποιήσουν ολοκληρωμένα σχέδια επικοινωνίας, με τον Εφαρμοστικό Κανονισμό της Επιτροπής (ΕΚ) αριθ. 1828/2006 της 8ης Δεκεμβρίου 2006.

Οι βασικοί στόχοι των δράσεων δημοσιότητας και πληροφόρησης είναι:

- Η ανάδειξη του ρόλου της Κοινότητας στο ευρύ κοινό, και η προβολή της προστιθέμενης αξίας της κοινοτικής συμμετοχής στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα
- Η διασφάλιση της διαφάνειας όσον αφορά στην πρόσβαση στη χρηματοδότηση των ταμείων, δηλαδή οι μηχανισμοί χορήγησης των πόρων των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων να είναι διαφανείς στους δυνητικούς δικαιούχους.

Χρηματοδότηση ΕΣΠΑ

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2005, στο πλαίσιο κατανομής των κοινοτικών κονδυλίων για τη χρηματοδότηση της Πολιτικής της Συνοχής για την περίοδο 2007-2013, η Ελλάδα εξασφάλισε **20,4 δισ. ευρώ** (τρέχουσες τιμές). Με τους πόρους αυτούς θα χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και του Ταμείου Συνοχής.

Συγκεντρωτικός πίνακας με τη διάρθρωση της πολιτικής Συνοχής της Ε.Ε. για την περίοδο 2007 - 2013.

Σε αντίθεση με την προγραμματική περίοδο 2000 – 2006, όπου το σύνολο των ελληνικών Περιφερειών ήταν επιλέξιμες στον αμιγή στόχο 1, στη νέα προγραμματική περίοδο 2007-2013 πέντε ελληνικές Περιφέρειες, που ξεπέρασαν προκαθορισμένα επίπεδα ανάπτυξης, εισέρχονται σε καθεστώς μεταβατικής στήριξης.

Το συνολικό ύψος των πιστώσεων αλλά και η ετήσια κατανομή τους ορίζονται με διακριτό τρόπο για κάθε τύπο Περιφερειών. Έτσι, στις 8 Περιφέρειες του αμιγούς Στόχου 1 κατανέμονται συνολικά **9,4 δισ. ευρώ**. Στις 3 Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης (Αττική, Κεντρική και Δυτική Μακεδονία) κατανέμονται **6,5 δισ. ευρώ** ενώ στις 2 Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο) αντιστοιχούν **0,63 δισ. ευρώ**. Επίσης, για τα προγράμματα του Στόχου 3 διατίθενται κοινοτικά κονδύλια ύψους **0,21 δισ. ευρώ**. Όπως ορίστηκε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, από το σύνολο των επιμέρους ανωτέρω ποσών (16,7 δισ. ευρώ) **12,36 δισ. ευρώ** θα κατευθυνθούν στα νέα Επιχειρησιακά Προγράμματα μέσω του ΕΤΠΑ ενώ **4,36** μέσω του ΕΚΤ.

Επιπλέον, μέσω του Ταμείου Συνοχής θα διατεθούν στη χώρα κοινοτικά κονδύλια ύψους 3,7 δισ. ευρώ.

Τέλος, πόροι του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (ΕΤΑ) -τα οποία είναι πλέον εκτός Διαρθρωτικών Ταμείων- συνολικού ύψους **3,9 δισ. ευρώ** θα κατευθυνθούν στις ελληνικές περιφέρειες, μέσω των Προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.

Τελικοί Δικαιούχοι ΕΣΠΑ

<http://www.espa.gr/dik.asp>

Οι δικαιούχοι είναι δημόσιοι ή ιδιωτικοί οργανισμοί, φορείς ή επιχειρήσεις αρμόδιοι για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων. Στα πλαίσια των καθεστώτων ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 87 της Συνθήκης, οι δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.

6. Θεσμικό Πλαίσιο ΕΣΠΑ

6.1. Κοινοτική Νομοθεσία

Άρθρα 158-162 της Συνθήκης Ε.Ε.

Τα άρθρα 158-162 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ορίζουν ότι η Ένωση πρέπει να προάγει την αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της και να ενισχύει την οικονομική και κοινωνική συνοχή με τη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών. Για την περίοδο 2007-2013, τη νομική βάση των μέσων για την επίτευξη των στόχων αυτών συνιστούν πέντε κανονισμοί που εξέδωσαν το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τον Ιούλιο του 2006:

6.2. Κανονισμός (ΕΚ) 1038/2006 (Γενικός Κανονισμός)

Ο γενικός κανονισμός ορίζει κοινές αρχές, κανόνες και πρότυπα για την εφαρμογή των τριών μέσων συνοχής, δηλ. του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και του Ταμείου Συνοχής. Με βάση την αρχή της κοινής διαχείρισης μεταξύ της Ένωσης, των κρατών μελών και των περιφερειών, ο κανονισμός αυτός καθορίζει μια νέα διαδικασία προγραμματισμού, η οποία βασίζεται στις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συνοχή και στην παρακολούθηση της εφαρμογής τους καθώς και σε κοινά πρότυπα χρηματοδοτικής διαχείρισης, ελέγχου και αξιολόγησης. Με τη μεταρρύθμιση του συστήματος υλοποίησης, η

διαχείριση των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής αφενός θα απλουστευθεί, αφετέρου θα γίνει αναλογική και θα αποκεντρωθεί.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 (Κανονισμός ΕΤΠΑ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1783/1999

Ο κανονισμός για το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)** καθορίζει το ρόλο του τελευταίου και τα πεδία παρεμβάσεων, όπως η προώθηση των κρατικών και ιδιωτικών επενδύσεων που συμβάλλουν στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων στην Ένωση. Το ΕΤΠΑ θα στηρίξει προγράμματα που εστιάζονται στην περιφερειακή ανάπτυξη, τις οικονομικές αλλαγές, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την εδαφική συνεργασία στο σύνολο της ΕΕ. Στους τομείς προτεραιότητας για χρηματοδότηση ανήκουν η έρευνα, η καινοτομία, η περιβαλλοντική προστασία και η πρόληψη των κινδύνων, ενώ σημαντικό ρόλο διατηρούν οι επενδύσεις στις υποδομές, ιδιαίτερα στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1081/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1784/1999

Το **Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)** θα αξιοποιηθεί σύμφωνα με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση και θα εστιάζεται σε τέσσερις κύριους τομείς: την αύξηση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων, τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση και της συμμετοχής στην αγορά εργασίας, την ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης με την καταπολέμηση των διακρίσεων και με τη διευκόλυνση της πρόσβασης των μειονεκτούντων ατόμων στην αγορά εργασίας, καθώς και την προώθηση συμπράξεων για την εφαρμογή μεταρρυθμίσεων στους τομείς της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1084/2006 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2006, για την ίδρυση Ταμείου Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1164/94

Το **Ταμείο Συνοχής** συμβάλλει στις παρεμβάσεις στον τομέα του περιβάλλοντος και στα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών. Καλύπτει τα κράτη μέλη με ακαθάριστο εθνικό προϊόν (ΑΕγχΠ) κάτω του 90% του κοινοτικού μέσου όρου, δηλ. τα νέα κράτη μέλη καθώς και την Ελλάδα και την Πορτογαλία. Η Ισπανία θα είναι επιλέξιμη για το Ταμείο Συνοχής σε μεταβατική βάση. Κατά τη νέα περίοδο το Ταμείο Συνοχής θα συμμετέχει, μαζί με το ΕΤΠΑ, σε πολυετή επενδυτικά προγράμματα με αποκεντρωμένη διαχείριση και δεν θα χρειάζεται να υποβάλλονται μεμονωμένα σχέδια προς έγκριση από την Επιτροπή.

Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ)

Ο πέμπτος κανονισμός εισάγει τον **ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ)**. Σκοπός του νέου αυτού νομικού μέσου είναι η διευκόλυνση της διασυνοριακής, διεθνικής και/ή διαπεριφερειακής συνεργασίας μεταξύ των περιφερειακών και των τοπικών αρχών. Οι εν λόγω αρχές θα διαθέτουν νομική προσωπικότητα για την εφαρμογή προγραμμάτων εδαφικής

συνεργασίας με βάση σύμβαση που θα συνάπτουν οι συμμετέχουσες εθνικές, περιφερειακές, τοπικές ή άλλες αρχές.

Κανονισμός (ΕΚ) 1826/2006 (Κανονισμός Εφαρμογής)

Ο κανονισμός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την **εφαρμογή των διαρθρωτικών ταμείων και του Ταμείου Συνοχής** την περίοδο 2007-2013 αποτελεί ενιαίο σύνολο λεπτομερών κανόνων που αφορούν τη διαχείριση των χρηματοδοτικών μέσων της συνοχής.

6.3. Εθνική Νομοθεσία

Με την εμπειρία που αποκτήθηκε στο πλαίσιο του ΚΠΣ 2000-2006 και για την αντιμετώπιση του ζητήματος της ανταπόκρισης των δικαιούχων στις απαιτήσεις έγκαιρης, οικονομικής και ποιοτικής εκτέλεσης των συγχρηματοδοτούμενων έργων σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και τις απαιτήσεις του Κοινοτικού και Εθνικού Δικαίου, την 1.09.2006 το ΥΠΟΙΟ (αρ. πρωτ. 34590/ΕΥΣΑΠ 2812/1-9-2006 και αριθ. πρωτ. 1469/ ΕΥΣΣΑΑΠ /4-5-2007) κοινοποίησε το βασικό πλαίσιο κριτηρίων διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων της νέας προγραμματικής περιόδου 2007-2013 με στόχο τη θέσπιση γνωστών εξαρχής, σταθερών και κοινά αποδεκτών κανόνων.

Για την διασφάλιση της υλοποίησης των έργων σύμφωνα με τους κανόνες του Κοινοτικού Δικαίου, θα πρέπει να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας των φορέων αυτών με το Κοινοτικό δίκαιο και σε κάθε περίπτωση οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να τηρούν τους θεμελιώδεις κανόνες της Συνθήκης εν γένει και των αρχών της απαγόρευσης διακρίσεων λόγω ιθαγενείας και της ίσης μεταχείρισης ειδικότερα.

Λαμβάνοντας υπόψη τη διεθνή εμπειρία και πρακτική καθώς επίσης και τις προτεραιότητες που τίθενται κατά τη νέα προγραμματική περίοδο, με στόχο την αποτελεσματική και αποδοτική διαχείριση των συγχρηματοδοτούμενων έργων και αξιοποιώντας τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα και εμπειρίες, θα αναπτυχθεί Ελληνικό Πρότυπο ή Τεχνική Προδιαγραφή Διαχείρισης Έργων. Σύμφωνα με το οποίο θα πιστοποιείται η διαχειριστική επάρκεια των δικαιούχων που θα υλοποιήσουν συγχρηματοδοτούμενα έργα κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013.

Την ευθύνη ανάπτυξης του προτύπου ή τεχνικής προδιαγραφής θα αναλάβει ο ΕΛΟΤ με βάση τις κατευθύνσεις του ΥΠΟΙΟ και την ενεργό συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στη διαμόρφωσή του ενώ θα τεθεί σε δημόσια διαβούλευση πριν την έγκρισή του προκειμένου να διασφαλίσει την ευρύτερη δυνατή αποδοχή.

Συνοπτικά η διαδικασία ανάπτυξης του Ελληνικού Προτύπου / Τεχνικής Προδιαγραφής αφορά στα εξής:

- Διαμόρφωση βασικού πλαισίου απαιτήσεων - κριτηρίων από το ΥΠΟΙΟ.
- Επεξεργασία του πλαισίου απαιτήσεων - κριτηρίων από Τεχνική Επιτροπή προκειμένου να παραχθούν τα απαιτούμενα τυποποιητικά κείμενα (Ελληνικό Πρότυπο ή Τεχνική Προδιαγραφή).
- Τα τυποποιητικά κείμενα θα τεθούν σε δημόσια διαβούλευση - κρίση για διάστημα ενός μηνός,

- Συλλογή και αξιολόγηση από την Τεχνική Επιτροπή των σχολίων και προτάσεων
- Τα τελικά κείμενα θα εγκριθούν από τον ΕΛΟΤ και θα αποτελέσουν το Ελληνικό Πρότυπο ή Τεχνική Προδιαγραφή Διαχείρισης Έργων
- Η εφαρμογή του προτύπου θα ρυθμιστεί με κανονιστική απόφαση που θα εκδοθεί μετά την έγκρισή του.

Με βάση το ανωτέρω χρονοδιάγραμμα, το πρότυπο εκτιμάται ότι θα είναι δυνατό να εφαρμοστεί από 1.1.2009.

Το βασικό πλαίσιο απαιτήσεων – κριτηρίων στο οποίο θα βασιστεί η ανάπτυξη του ελληνικού προτύπου/τεχνικής προδιαγραφής και το οποίο οριστικοποιήθηκε λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικότερες θέσεις των φορέων είναι:

Πλαίσιο απαιτήσεων προτύπου Γενικά χαρακτηριστικά του φορέα

Σε αρχικό στάδιο εξετάζονται τα γενικά χαρακτηριστικά του φορέα και ειδικότερα το Θεσμικό/κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας συμβατό με την υλοποίηση των σχεδιαζόμενων έργων και η Ύπαρξη εγκεκριμένου οργανογράμματος.

Εφαρμοζόμενες διαδικασίες

Η λειτουργία του φορέα θα τεκμηριώνεται από κατάλληλο εγχειρίδιο διαδικασιών, το οποίο σε γενικές γραμμές και ανάλογα με το είδος του φορέα θα πρέπει να καλύπτει τις εξής λειτουργίες: Προγραμματισμό έργων/ενεργειών, Σχεδιασμό και ωρίμανση έργου (εκπόνηση μελετών και τευχών δημοπράτησης, αδειοδοτήσεις, κλπ), Διενέργεια διαγωνισμού, ανάθεση και διαχείριση σύμβασης, Παρακολούθηση και διαχείριση έργου, πιστοποίηση φυσικού αντικείμενου, Οικονομική διαχείριση έργου.

Ενώ οριζόντια για το σύνολο των παραπάνω λειτουργιών θα πρέπει να εφαρμόζονται διαδικασίες που αφορούν τόσο στον Εσωτερικό έλεγχο όσο και στην Παρακολούθηση και τήρηση ισχύουσας νομοθεσίας.

Πίνακας : Κατηγοριοποίηση φορέων

Φορέας	Κατηγορία Α	Κατηγορία Β
Υπουργεία	Όλα τα Υπουργεία	
Περιφέρειες	Όλες οι Περιφέρειες	
Νομαρχίες	Όλες οι ΝΑ	
Δήμοι	Πρωτεύουσες νομών και δήμοι με πληθυσμό άνω των 20.000 κατοίκων	Λοιποί δήμοι
Λοιποί φορείς (ΔΕΚΟ και ΑΕ Δημοσίου, ΝΠΔΔ, λοιποί ΟΤΑ Α βαθμού, λοιπά ΝΠΙΔ, ΜΚΟ, κλπ)	(ΔΕΚΟ και ΑΕ Δημοσίου, ΝΠΔΔ)	Λοιποί φορείς (Λοιπά ΝΠΙΔ, ΜΚΟ, αστικές εταιρείες μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα κλπ)

Υλικοτεχνική Υποδομή

Η εφαρμογή μηχανογραφημένης λογιστικής, η ηλεκτρονική εφαρμογή παρακολούθησης έργων, η τεχνική υποστήριξη υποδομής, η ύπαρξη χώρων / τρόπων ασφαλούς τήρησης – φύλαξης πληροφοριών και τα τυποποιημένα έντυπα είναι τα βασικά σημεία της.

Μέχρι την ανάπτυξη του Ελληνικού Προτύπου Διαχείρισης Έργων και των μηχανισμών για την πιστοποίηση των φορέων, η επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων θα παρέχεται από την οικεία Διαχειριστική Αρχή ή από τον Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις.

Τόσο κατά τη μεταβατική περίοδο όσο και μετά από αυτή, εάν οι δικαιούχοι δεν διαθέτουν την ανωτέρω επιβεβαίωση διαχειριστικής επάρκειας, είναι δυνατόν η πρόταση ένταξης έργου να υποβάλλεται από άλλο, διαχειριστικά επαρκή, φορέα υπό την προϋπόθεση ότι η αρμοδιότητα υλοποίησης θα του έχει μεταβιβαστεί με προγραμματική σύμβαση.

Για την έγκαιρη προετοιμασία των δικαιούχων αναφέρονται οι απαραίτητες ενέργειες σε ελεγκτικό επίπεδο των κανονιστικών πλαισίων ανάθεσης και εκτέλεσης έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που εφαρμόζουν οι δικαιούχοι και τυχόν προσαρμογή του, σε επίπεδο προετοιμασίας ανά κατηγορία φορέα με βάση συγκεκριμένα αναλυτικά κριτήρια που ρητά αναφέρονται σε μορφή πίνακα, για τη μεταβατική περίοδο μέχρι 31-12-2008.

6.4. Νόμος υπ' αριθμ.. 3614

Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2007–2013

Ο νόμος αρχικά δίνει 12 χρήσιμους ορισμούς για την κατανόηση του περιεχομένου των εννοιών που χρησιμοποιούνται στο 4^ο ΚΠΣ. Συγκεκριμένα οι έννοιες αυτές είναι:

1. «Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς, εφεξής ΕΣΠΑ»: το έγγραφο που καταρτίζεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών με τη συνεργασία των συναρμόδιων Υπουργείων, περιφερειών και των λοιπών οικείων εταίρων, σε διάλογο με την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής Επιτροπή) και το οποίο αποτελεί πλαίσιο αναφοράς για την κατάρτιση του προγραμματισμού του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και του Ταμείου Συνοχής.
2. «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα»: έγγραφο το οποίο καταρτίζεται από τα αρμόδια Υπουργεία, περιφέρειες και τους λοιπούς αρμόδιους φορείς, υποβάλλεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών και εγκρίνεται από την Επιτροπή και το οποίο καθορίζει μια αναπτυξιακή στρατηγική με τη χρήση ενός συνεκτικού συνόλου προτεραιοτήτων, που θα επιτευχθεί με τη συνδρομή ενός Ταμείου ή, στην περίπτωση του στόχου «Σύγκλιση» και ειδικότερα για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Ενίσχυση της Προσπελασιμότητας» και «Περιβάλλον Αειφόρος Ανάπτυξη», με τη συνδρομή του Ταμείου Συνοχής και του ΕΤΠΑ.
3. «Άξονας Προτεραιότητας»: μια από τις προτεραιότητες της στρατηγικής στο πλαίσιο Επιχειρησιακού Προγράμματος που έχει συγκεκριμένους μετρήσιμους στόχους και περιλαμβάνει ομάδα πράξεων οι οποίες σχετίζονται μεταξύ τους.
4. «Πράξη»: έργο ή ομάδα έργων που επιλέγονται από τη διαχειριστική αρχή του οικείου επιχειρησιακού προγράμματος ή με ευθύνη της, σύμφωνα με κριτήρια

που καθορίζονται από την επιτροπή παρακολούθησης και υλοποιούνται από έναν ή περισσότερους δικαιούχους προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι του άξονα προτεραιότητας με τον οποίο σχετίζονται.

5. «Δικαιούχος»: δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός, φορέας ή επιχείρηση, αρμόδιος για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων. Στα πλαίσια των καθεστώτων ενίσχυσης δυνάμει του άρθρου 87 της Συνθήκης, οι δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.

6. «Παρατυπία»: κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού Δικαίου η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και η οποία ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει το γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τον καταλογισμό στον κοινοτικό προϋπολογισμό αδικαιολόγητης δαπάνης.

7. «Κανονισμός»: ο υπ' αριθμ. 1083/2006 Κανονισμός (Ε.Κ.) του Συμβουλίου της 11.7.2006 «περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του Κανονισμού (Ε.Κ.) αριθ. 1260/1999» (ΕΕ L 210 της 31.7.2006).

8. «Εφαρμοστικός Κανονισμός»: ο υπ' αριθμ. 1828/ 2006 Κανονισμός (Ε.Κ.) της Επιτροπής της 8.12.2006 «για τη θέσπιση κανόνων σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (Ε.Κ.) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και του Κανονισμού (Ε.Κ.) αριθμ. 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης», όπως αυτός ισχύει (ΕΕ L 45 της 15.2.2007).

9. «Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης» (ΕΠΑ): έγγραφο για την αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας σε συνάφεια με τα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο καταρτίζεται από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών με τη συνεργασία των αρμόδιων Υπουργείων και Περιφερειακών αρχών, εγκρίνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο και προβλέπει χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους.

10. «Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα»: έγγραφο, στο πλαίσιο του ΕΠΑ, για την αναπτυξιακή στρατηγική του υπουργείου ή της περιφέρειας, σε συνάφεια με τα προγράμματα που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο καταρτίζεται από το αρμόδιο Υπουργείο ή περιφέρεια, κοινοποιείται στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών και προβλέπει χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους.

11. «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα» εφεξής ΟΠΣ: το πληροφοριακό σύστημα του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, όπου καταχωρούνται τα δεδομένα που αφορούν στα προγράμματα, στις επενδύσεις του επενδυτικού νόμου και στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

12. «Υπουργική Απόφαση Συστήματος Διαχείρισης» εφεξής ΥΠΑΣΥΔ: η απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών με την οποία προσδιορίζονται οι βασικοί κανόνες της διαχείρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ.

Κατόπιν ο νόμος κάνει εκτενή αναφορά στην **Εθνική Αρχή Συντονισμού** δηλαδή την τη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιφερειακής Πολιτικής και Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, εφεξής εθνική αρχή συντονισμού, είναι η αρχή που συντονίζει

τον προγραμματισμό και την εφαρμογή των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ και καθοδηγεί τις διαχειριστικές αρχές με στόχο την εξασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της νομιμότητας της διαχείρισης και της εφαρμογής των επιχειρησιακών προγραμμάτων.

Στη συνέχεια αναφέρεται και περιγράφεται ο ρόλος:

- **Της Διαχειριστική Αρχή**
- **Των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης**
- **Τις Ειδικές Υπηρεσίες**

Η Διαχείριση Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων θα γίνεται από τις ειδικές υπηρεσίες διαχείρισης των «Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων» του ΚΠΣ 2000–2006, οι οποίες συστάθηκαν δυνάμει του ν. 2860/2000 σε κάθε περιφέρεια, μετονομάζονται σε Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές και αναλαμβάνουν αρμοδιότητες διαχείρισης σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6 του Κανονισμού επιπροσθέτως των αρμοδιοτήτων που προβλέπονται στο ν. 2860/2000. Κάθε ειδική υπηρεσία αναλαμβάνει στο πλαίσιο του οικείου Περιφερειακού Επιχειρησιακού

Προγράμματος, για τους άξονες προτεραιότητας της αντίστοιχης διοικητικής περιφέρειας, με την επιφύλαξη του άρθρου 4, τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- (α) επιλέγει τις προς χρηματοδότηση πράξεις σύμφωνα με τα κριτήρια που εφαρμόζονται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα,
- (β) εκδίδει τις αντίστοιχες αποφάσεις ένταξης πράξεων ή ανάκλησης αυτών,
- (γ) διασφαλίζει τη συμμόρφωση των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων με τους ισχύοντες κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες, καθ' όλη την περίοδο υλοποίησής τους,
- (δ) διενεργεί επαληθεύσεις κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8,
- (ε) διασφαλίζει τη συλλογή και καταχώρηση στο ΟΠΣ των δεδομένων προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους και την αξιολόγηση, καθώς και των λογιστικών εγγραφών για κάθε πράξη στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος. Είναι υπεύθυνη για την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που καταχωρούνται στο ΟΠΣ,
- (στ) συνεργάζεται με την εθνική αρχή συντονισμού για την αξιολόγηση του περιφερειακού επιχειρησιακού προγράμματος και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την αξιοποίηση των συμπερασμάτων της,
- (ζ) διασφαλίζει ότι οι δικαιούχοι και οι άλλοι φορείς που εμπλέκονται στην υλοποίηση πράξεων τηρούν είτε χωριστό λογιστικό σύστημα είτε επαρκή λογιστική κωδικοποίηση για όλες τις συναλλαγές που έχουν σχέση με την πράξη με την επιφύλαξη των εθνικών λογιστικών κανόνων,
- (η) καθορίζει διαδικασίες για τη διασφάλιση της τήρησης όλων των εγγράφων σχετικά με τις δαπάνες και τους ελέγχους κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 90 του Κανονισμού,
- (θ) παρέχει στην αρχή πιστοποίησης όλες τις αναγκαίες πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και τις επαληθεύσεις που πραγματοποιούνται σε σχέση με κάθε δαπάνη των πράξεων που διαχειρίζεται, για σκοπούς πιστοποίησης,
- (ι) παρακολουθεί την πορεία εφαρμογής των αξόνων προτεραιότητας της αντίστοιχης περιφέρειας μετά την αναγκαία εξειδίκευσή τους, συνεργάζεται με την

ειδική υπηρεσία συντονισμού της διαχείρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων για την υποβολή προτάσεων αναθεώρησης,

(ια) συνεργάζεται με την εθνική αρχή συντονισμού για την υποβολή των αναγκαίων αναφορών για τη σύνταξη των ετήσιων και τελικών εκθέσεων του προγράμματος,

(ιβ) διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας που ορίζονται στο άρθρο 69 του Κανονισμού,

(ιγ) υποβάλλει στην Επιτροπή τις απαιτούμενες για τα μεγάλα έργα πληροφορίες με βάση το άρθρο 40 του Κανονισμού,

(ιδ) παρέχει στους δυνητικούς δικαιούχους σαφείς και λεπτομερείς πληροφορίες τουλάχιστον σχετικά με:

(i) τους όρους επιλεξιμότητας τους οποίους πρέπει να πληρούν προκειμένου να ενταχθούν για χρηματοδότηση στο πλαίσιο επιχειρησιακού προγράμματος·

(ii) τις διαδικασίες για την εξέταση των αιτήσεων χρηματοδότησης και των σχετικών χρονικών περιόδων·

(iii) τα κριτήρια για την ένταξη των προς χρηματοδότηση πράξεων·

(iv) τους αρμοδίους σε περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, οι οποίοι μπορούν να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τα επιχειρησιακά προγράμματα.

Επιπροσθέτως, η ειδική υπηρεσία ενημερώνει τους δυνητικούς δικαιούχους ότι ο τίτλος των πράξεων, οι δικαιούχοι και το ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται θα αποτελέσει αντικείμενο δημοσιοποίησης,

(ιε) εξετάζει τη διαχειριστική επάρκεια των δικαιούχων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 22, πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης της πράξης στο επιχειρησιακό πρόγραμμα,

(ιστ) προβαίνει σε εξέταση των σταδίων εξέλιξης δημοσίων συμβάσεων και ιδίως κατά τη διαδικασία διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης σύμβασης. Η ειδική υπηρεσία εκφράζει τη γνώμη εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήψη των σχετικών στοιχείων ή εντός είκοσι (20) ημερών σε περιπτώσεις συμβάσεων άνω των είκοσι πέντε εκατομμυρίων ευρώ. Η σύμφωνη γνώμη της ειδικής υπηρεσίας αποτελεί όρο για τη χρηματοδότηση της πράξης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 21,

(ιζ) συνεργάζεται με την εθνική αρχή συντονισμού, και παρέχει σε αυτή κάθε πληροφορία που ζητείται. Σε συμφωνία με την εθνική αρχή συντονισμού παρέχει στην Επιτροπή πληροφορίες που ζητούνται,

(ιη) υποστηρίζει την αποστολή και τις εργασίες της επιτροπής παρακολούθησης και παρέχει σε αυτή τα απαιτούμενα έγγραφα και πληροφορίες, τα οποία καθιστούν δυνατή την παρακολούθηση της ποιότητας υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος σε σχέση με τους στόχους του,

(ιθ) προβαίνει στην ακύρωση μέρους ή του συνόλου της κοινοτικής συνεισφοράς της πράξης η οποία επιβάλλεται βάσει πορίσματος επαλήθευσης ή πορίσματος ελέγχου,

(κ) εισηγείται, μέσω της εθνικής αρχής συντονισμού, στον αρμόδιο Υπουργό για την έκδοση απόφασης ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών τα οποία διαπιστώνονται βάσει των επαληθεύσεων που διενεργεί.

Στο κεφάλαιο Γ΄ του νόμου περιγράφεται ο τρόπος που θα γίνεται η παρακολούθηση του ΕΣΠΑ την οποία συγκεκριμένα θα κάνουν:

- **Η Διάσκεψη των Προέδρων των Επιτροπών**
- **Οι Επιτροπές Παρακολούθησης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων**

Κατόπιν αναφέρονται οι χρηματοδοτήσεις και πληρωμές από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και τέλος ο έλεγχος και ειδικά θέματα.

Σχετική είναι και η Υπουργική απόφαση συστήματος διαχείρισης που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ στις 27 Μαρτίου 2008 με Αριθμό 14053/ΕΥΣ 1749, και ενδεικτικά αναφέρεται:

- **Στο Α΄ Κεφάλαιο** στον τύπο και το περιεχόμενο απόφασης ένταξης πράξης σε επιχειρησιακό πρόγραμμα του ΕΣΠΑ 2007–2013, σύμφωνα με το αρ. 7 παρ. 4 του ν. 3614/2007, και περιεχόμενο συμφώνου αποδοχής της παρ. 1 του αρ. 7 του ν. 3614/2007.
- **Στο Β΄ Κεφάλαιο** στον προσδιορισμό στοιχείων που τηρούνται στο ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα (ΟΠΣ) και ευθύνες των υπόχρεων σύμφωνα με το αρ. 9 παρ. 2 του ν. 3614/2007.
- **Στο Γ΄ Κεφάλαιο** στην τυποποίηση και εξειδίκευση του περιεχομένου της απόφασης ορισμού ενδιάμεσου φορέα διαχείρισης σύμφωνα με το αρ. 4 του ν. 3614/2007.
- **Στο Ε΄ Κεφάλαιο** στους κανόνες εκλεξιμότητας δαπανών των πράξεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007–2013, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3614/2007

N. 3613/2007, Αρ. 22 (ΕΟΕΣ): Παρουσίαση βασικών σημείων

A. Κανονισμός 1082/2006 (ΕΟΕΣ)

Στο ΦΕΚ 263/Α/23-11-2007 δημοσιεύτηκε ο Νόμος 3613/2007. Στο άρθρο 22 του νόμου αυτού περιλαμβάνονται ρυθμίσεις για τον Ευρωπαϊκό Όμιλο Εδαφικής Συνεργασίας (στο εξής «ΕΟΕΣ»), προσαρμόζοντας με αυτόν τον τρόπο την ελληνική νομοθεσία στον Κανονισμό 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουλίου 2006, (στο εξής «Κανονισμός»).

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σύμφωνα με το άρθρο 159 της Συνθήκης ΕΚ, προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της κοινωνικής και οικονομικής συνοχής, μπορούν να αναλαμβάνονται ειδικές δράσεις. Έτσι, καθώς η αρμονική ανάπτυξη ολόκληρου του κοινοτικού εδάφους και η προαγωγή της συνοχής προϋποθέτουν την ενίσχυση της εδαφικής συνεργασίας και λαμβάνοντας υπ΄ όψιν:

- τις σημαντικές δυσχέρειες των κρατών μελών, και ειδικότερα των τοπικών και περιφερειακών αρχών, κατά την εφαρμογή και τη διαχείριση δράσεων εδαφικής συνεργασίας λόγω των διαφορετικών εθνικών νομοθεσιών,
- την αύξηση του αριθμού των χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων της κοινότητας μετά τη διεύρυνση,
- την ανεπάρκεια των υφιστάμενων μηχανισμών, καθώς επίσης και
- την επιθυμία παρακολούθησης της εφαρμογής των δράσεων εδαφικής συνεργασίας χωρίς την οικονομική συμμετοχή της κοινότητας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο προχώρησαν στην έκδοση του Κανονισμού 1082/2006 για τον ΕΟΕΣ.

Σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό, ο ΕΟΕΣ προάγει τη διασυνοριακή, διακρατική ή/και διαπεριφερειακή συνεργασία μεταξύ των μελών του με τη δημιουργία ομίλων συνεργασίας στο κοινοτικό έδαφος, με αποκλειστικό στόχο την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

Ο Κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του, ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος και τέθηκε σε εφαρμογή από την 1^η Αυγούστου 2007, πλην του άρθρου 16 που ισχύει από την 1^η Αυγούστου 2006.

Β. Στόχος και Περιεχόμενο του Κανονισμού 1082/2006

Δεδομένων των δυσχερειών που συναντούν τα κράτη μέλη στον τομέα της διασυννοριακής συνεργασίας, ο Κανονισμός 1082/2006 θεσπίζει ένα νέο όργανο συνεργασίας σε κοινοτικό επίπεδο, τον ΕΟΕΣ, στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της περιφερειακής πολιτικής για την περίοδο 2007 – 2013.

Στόχος του ΕΟΕΣ (άρθρο 1) είναι η διευκόλυνση και η προαγωγή της διασυννοριακής, διακρατικής ή/και διαπεριφερειακής συνεργασίας με αποκλειστικό στόχο την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής.

Αποτελεί ένα **νέο νομικό εργαλείο**, το οποίο προσφέρει τη δυνατότητα σε τοπικές και περιφερειακές αρχές, σε κράτη μέλη και σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου (άρθρο 3), να συστήνουν τέτοιους ομίλους.

Κυρίως όμως, προβλέπει τα αναγκαία χρηματοδοτικά εργαλεία για την επίτευξη του ανωτέρω στόχου μέσω της δυνατότητας που προσφέρει για άμεση πρόσβαση των ΕΟΕΣ ως τελικών δικαιούχων, κατά κύριο λόγο, στις δράσεις των διαρθρωτικών ταμείων της ΕΕ, καθώς και σε άλλα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ ή από εθνικούς πόρους.

Αντίθετα με τους φορείς που διαχειρίζονταν τέτοιου είδους συνεργασίες μέχρι το 2007, ο ΕΟΕΣ διαθέτει νομική προσωπικότητα (άρθρο 1) και δύναται να αποκτά, να διαθέτει κινητή και ακίνητη περιουσία, να απασχολεί προσωπικό και να παρίσταται ενώπιον δικαστηρίων.

→ Ένα πρωτοποριακό στοιχείο για τα μέχρι πρότινος δεδομένα, είναι ότι η θέσπιση του ΕΟΕΣ καθιστά δυνατή τη σύσταση ομίλου φορέων από διαφορετικά κράτη μέλη χωρίς προηγουμένως να έχει υπογραφεί διεθνής σύμβαση επικυρωμένη από τα εθνικά κοινοβούλια, αφού όμως τα κράτη μέλη έχουν συναινέσει στη συμμετοχή των μελών του ΕΟΕΣ που έχουν συσταθεί δυνάμει του εθνικού τους δικαίου. Τονίζουμε ότι προϋπόθεση για τη σύσταση ΕΟΕΣ είναι η συμμετοχή μελών εγκατεστημένων στο έδαφος τουλάχιστον δύο κρατών μελών. Επιπλέον, από το προοίμιο του Κανονισμού προκύπτει ότι δεν απαγορεύεται η συμμετοχή στον ΕΟΕΣ και οντοτήτων από τρίτες χώρες, παρά τις προβλέψεις του Κανονισμού ΕΚ 1080/06 για τα διαρθρωτικά ταμεία.

Αναλύοντας το περιεχόμενο του Κανονισμού, σας επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

Άρθρο 4 → Ίδρυση ενός ΕΟΕΣ:

- η απόφαση λαμβάνεται με πρωτοβουλία των μελών του,
- η συμμετοχή του προτιθέμενου μέλους σε ΕΟΕΣ εγκρίνεται βάσει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο οποίο έχει και την έδρα του,
- τα κράτη μέλη ορίζουν τις αρμόδιες για τη διαδικασία αυτή αρχές.

Πιο συγκεκριμένα, η διαδικασία που ακολουθείται είναι η εξής: α) τα προτιθέμενα μέλη ενός ΕΟΕΣ αποφασίζουν με δική τους πρωτοβουλία τη συμμετοχή τους σε ΕΟΕΣ, β) κάθε προτιθέμενο μέλος γνωστοποιεί στην αρμόδια αρχή που έχει συσταθεί στο οικείο κράτος-μέλος την πρόθεση για συμμετοχή σε

ΕΟΕΣ και αποστέλλει σε αυτήν την προτεινόμενη σύμβαση και το προτεινόμενο καταστατικό, γ) η αρμόδια σε κάθε χώρα αρχή λαμβάνει απόφαση σχετικά με την αίτηση κατά κανόνα εντός τριών μηνών από την παραλαβή αυτής.

Άρθρο 5 → Η κτήση της νομικής προσωπικότητας ολοκληρώνεται:

όταν το καταστατικό του ΕΟΕΣ καταχωρίζεται ή/και δημοσιεύεται σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο του κράτους μέλους όπου έχει την έδρα του, ενώ είναι απαραίτητη η δημοσίευση σχετικής ανακοίνωσης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 6 → Αναφορικά με τον έλεγχο των κεφαλαίων που διαχειρίζεται ο ΕΟΕΣ:

- i. όταν αυτά προέρχονται από εθνικούς πόρους, ο έλεγχος πραγματοποιείται από την αρμόδια αρχή που υποδεικνύει το κράτος μέλος όπου εδρεύει ο ΕΟΕΣ,
- ii. όταν οι δράσεις του συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα, εφαρμόζεται η σχετική νομοθεσία περί ελέγχου των κεφαλαίων που χορηγεί η Κοινότητα.

Άρθρο 7 → Τα καθήκοντα του ΕΟΕΣ:

- i. ορίζονται στη σύμβαση που διέπει τα μέλη του (η οποία τελεί υπό έγκριση κατά την αρχική διαδικασία σύστασης ενός ΕΟΕΣ) ενεργώντας εντός του πλαισίου που θέτει αυτή,
- ii. περιορίζονται πρωτίστως στην εφαρμογή προγραμμάτων ή έργων εδαφικής συνεργασίας που συγχρηματοδοτούνται από την Κοινότητα, ενώ δεν αποκλείεται η διεξαγωγή άλλων δράσεων με ή χωρίς την οικονομική συνεισφορά της Κοινότητας,
- iii. μπορούν να περιορίζονται από το κράτος μέλος της έδρας του ΕΟΕΣ, εάν δεν περιλαμβάνουν κοινοτική οικονομική συνεισφορά [με εξαίρεση τις δράσεις που προβλέπονται από το άρθρο 6 του Κανονισμού 1080/2006 (ΕΚ)].
- iv. δεν αφορούν σε καμία περίπτωση στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και σε αρμοδιότητες που αποσκοπούν στη διασφάλιση των γενικών συμφερόντων του Κράτους ή άλλων δημόσιων αρχών (όπως οι αστυνομικές και κανονιστικές εξουσίες, η δικαιοσύνη και η εξωτερική πολιτική).

Άρθρο 8 → Τα μέλη του ΕΟΕΣ συνάπτουν σύμβαση στην οποία αναφέρονται:

- i. η επωνυμία,
- ii. η έδρα,
- iii. η έκταση του εδάφους, όπου ασκεί τα καθήκοντα του,
- iv. ο στόχος και τα καθήκοντα του,
- v. ο κατάλογος των μελών του,
- vi. το εφαρμοστέο δίκαιο,
- vii. οι ρυθμίσεις για θέματα δημοσιονομικού ελέγχου,
- viii. οι διαδικασίες τροποποίησης της σύμβασης.

Άρθρο 9 → Ο ΕΟΕΣ διαθέτει καταστατικό το οποίο:

- i. όπως και η προαναφερθείσα σύμβαση, τελεί υπό τη διαδικασία έγκρισης από τα οικεία κράτη μέλη, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 4 του Κανονισμού,

- ii. εγκρίνεται ομόφωνα από τα μέλη του,
 - iii. περιέχει τουλάχιστον όλες τις διατάξεις της σύμβασης,
 - iv. καθώς επίσης και τις:
 - ❖ διατάξεις λειτουργίας των οργάνων και τις αρμοδιότητες του,
 - ❖ διαδικασίες λήψης αποφάσεων του ΕΟΕΣ,
 - ❖ γλώσσα ή γλώσσες εργασίας,
 - ❖ ρυθμίσεις για τη λειτουργία του (διοίκηση προσωπικού, προσλήψεις, φύση συμβάσεων προσωπικού),
 - ❖ ρυθμίσεις για τις οικονομικές συνεισφορές των μελών, τους εφαρμοστέους λογιστικούς κανόνες και κανόνες περι προϋπολογισμού,
 - ❖ ρυθμίσεις για την ευθύνη των μελών,
 - ❖ αρχές που είναι αρμόδιες για το διορισμό ανεξάρτητων εξωτερικών ελεγκτών,
 - ❖ διαδικασίες τροποποίησης του καταστατικού.
- Άρθρα 10 και 11** → Όργανα: Ο ΕΟΕΣ
- i. διαθέτει τουλάχιστον συνέλευση και διευθυντή,
 - ii. μπορεί να προσθέσει και άλλα όργανα με σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες,
 - iii. φέρει την ευθύνη για τις πράξεις των οργάνων του έναντι τρίτων.
 - iv. Η συνέλευση εγκρίνει και τον προϋπολογισμό του ΕΟΕΣ.
- Άρθρο 12** → Αναφορικά με την εκκαθάριση, την αφερεγγυότητα, την παύση πληρωμών και την ευθύνη:
- i. ο ΕΟΕΣ διέπεται από τους νόμους του κράτους μέλους όπου έχει την καταστατική του έδρα και
 - ii. είναι υπεύθυνος για τα πάσης φύσεως χρέη του.
- Άρθρο 13** → Σε περίπτωση που οι δραστηριότητες που πραγματοποιεί ο ΕΟΕΣ είναι κατά παράβαση της νομοθεσίας κράτους μέλους (όσον αφορά τη δημόσια πολιτική, τη δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια υγεία, τη δημόσια ηθική και το δημόσιο συμφέρον), αρμόδιος φορέας του εν λόγω κράτους δύναται να απαγορεύει τη δραστηριότητα αυτή στο έδαφός του ενώ η απαγόρευση αυτή δε συνιστά μέσο αυθαίρετου ή συγκεκαλυμμένου περιορισμού της εδαφικής συνεργασίας.
- Άρθρο 14** → Τα αρμόδια δικαστήρια ή αρχές του κράτους μέλους όπου βρίσκεται η καταστατική έδρα του ΕΟΕΣ μπορούν να αποφασίσουν τη λύση αυτού σε περίπτωση που διαπιστωθεί αναντιστοιχία ανάμεσα στη δράση του και τις διατάξεις των άρθρων 1 και 7 του Κανονισμού.
- Άρθρο 15** → Σε περίπτωση που ο ΕΟΕΣ εμπλέκεται σε διαφορές:
- i. εφαρμόζεται η κοινοτική νομοθεσία,
 - ii. αρμόδια για την επίλυση είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους όπου έχει την καταστατική του έδρα ο ΕΟΕΣ.

Παράλληλα, ο Κανονισμός δεν περιορίζει την άσκηση του δικαιώματος των πολιτών αναφορικά με την προσφυγή τους κατά δημοσίων υπηρεσιών που είναι μέλη ενός ΕΟΕΣ.

Άρθρο 16 → Τα κράτη μέλη:

- i. λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή του Κανονισμού και
- ii. για κάθε διάταξη που προκύπτει βάσει του άρθρου 16 του Κανονισμού, το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη.

Γ. Προσαρμογή Εθνικού νομικού πλαισίου

Με τις διατάξεις του άρθρου 22 του νόμου 3613/2007, πραγματοποιήθηκε το πρώτο στάδιο προσαρμογής της ελληνικής νομοθεσίας στο περιεχόμενο και τις διατάξεις του Κανονισμού 1082/2006, προκειμένου να είναι δυνατή η συμμετοχή των επιλέξιμων φορέων, και ιδίως των ΟΤΑ α' και β' βαθμού της χώρας σε ΕΟΕΣ.

Το άρθρο 22 του νόμου αυτού αναφέρεται στον Ευρωπαϊκός Όμιλο Εδαφικής Συνεργασίας – ΕΟΕΣ.

Συγκεκριμένα ο νόμος αυτός που υλοποιεί κανόνα ευρωπαϊκού δικαίου και εισάγει ορισμένες τροποποιήσεις στο ν. 3463/2006 αναφέρει ότι :

- Θα χρησιμοποιείται εφεξής ο όρος «Συμβάσεις στο πλαίσιο αδελφοποιήσεων – Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας».
- Δήμοι, Κοινότητες, Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις και οργανισμοί δημοσίου δικαίου κατά την έννοια του δεύτερου εδαφίου της παρ. 9 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31^{ης} Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, μπορούν να συμμετέχουν σε Ευρωπαϊκό Όμιλο Εδαφικής Συνεργασίας, εφεξής καλούμενο «Ε.Ο.Ε.Σ.», σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) υπ' αριθμ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2006. Μέλη Ε.Ο.Ε.Σ. μπορούν να είναι επίσης ενώσεις φορέων, οι οποίοι ανήκουν σε μία ή περισσότερες από τις ανωτέρω κατηγορίες, καθώς και το Ελληνικό Δημόσιο συμπεριλαμβανομένων και των Περιφερειών.
- Η συμμετοχή των φορέων της παραγράφου αυτής σε Ε.Ο.Ε.Σ. εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, ύστερα από σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής στην οποία συμμετέχει και εκπρόσωπος του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών. Η Επιτροπή αυτή ορίζεται ως αρμόδια αρχή, κατά τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 4 του Κανονισμού (ΕΚ) υπ' αριθμ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2006. Ο Υπουργός Εσωτερικών είναι αρμόδιος για την εφαρμογή των άρθρων 13 και 14 του Κανονισμού 1082/2006, μετά από εισήγηση της ανωτέρω Επιτροπής.
- Η Ε.Ο.Ε.Σ. που έχει την καταστατική του έδρα στην Ελλάδα συστήνεται ως αστική εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, η οποία λειτουργεί σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις προβλέψεις του Κανονισμού.

- Για τις ανάγκες εκπλήρωσης των καθηκόντων του Ε.Ο.Ε.Σ., μπορεί να αποσπάται προσωπικό που υπηρετεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας σε φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα του άρθρου 1 παράγραφοι 2 και 3 του ν. 2000/1991 (ΦΕΚ 206 Α'), εφόσον γίνεται, κατά την κείμενη νομοθεσία, παραπομπή ή αναφορά σε αυτόν, κατά την παράγραφο 3 του άρθρου 11 του ν. 3049/2002 (ΦΕΚ 212/Α'). Η απόσπαση διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, ύστερα από αίτηση του Ε.Ο.Ε.Σ., σύμφωνη γνώμη του οργάνου διοίκησης του οικείου φορέα και γραπτή συγκατάθεση του υπαλλήλου που αποσπάται. Οι αποδοχές αυτών που αποσπώνται για τις ανάγκες των Ε.Ο.Ε.Σ. βαρύνει τον οικείο φορέα από τον οποίο αποσπώνται.
- Υφιστάμενες ενώσεις φορέων, δίκτυα πόλεων και άλλες μορφές συνεργασίας με οποιαδήποτε νομική προσωπικότητα και αν λειτουργούν, που επιδιώκουν σκοπούς συναφείς με αυτούς του Ε.Ο.Ε.Σ. και έχουν την καταστατική τους έδρα στην Ελλάδα, μπορούν να μετατραπούν σε Ε.Ο.Ε.Σ., μετά από απόφαση του οργάνου διοίκησής τους και έγκριση του Υπουργού Εσωτερικών κατά τα ανωτέρω οριζόμενα, εφόσον προσαρμόσουν το καταστατικό τους προς τις ρυθμίσεις του Κανονισμού 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2006 και του παρόντος άρθρου.

Τέλος με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εξωτερικών και Οικονομίας και Οικονομικών, ρυθμίζονται όλα τα ζητήματα που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση και αποτελεσματική εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) υπ' αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, όπως αυτός αναλύθηκε προηγουμένως.

7. Ερωτήσεις – Ασκήσεις

1. Τι γνωρίζετε για τις αρχές συμπληρωματικότητας, εταιρικότητας, προσθετικότητας και πως αυτές αντανακλώνονται στον ν. 3614/2007
2. Ποιες αλλαγές και προς ποια κατεύθυνση έγιναν κατά την πορεία της μετακίνησης από το Α' στο Δ' ΚΠΣ
3. Ποια τα κύρια διαρθρωτικά ταμεία και τι γνωρίζετε για ένα από αυτά.
4. Τι είναι τα διατομεακά και περιφερειακά προγράμματα. Δώστε παράδειγμα για το Υπουργείο Παιδείας
5. Ποιους τομείς χρηματοδοτεί το ΕΚΤ.
6. Τι γνωρίζετε για τον προϋπολογισμό της περιφερειακής πολιτικής

8. Ιστοσελίδες

http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/history/index_el.htm

http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/why/index_el.htm

http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/object/index_el.htm

http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/fonds/index_el.htm

http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/etap/index_el.htm

http://ec.europa.eu/regional_policy/policy/manage/index_el.htm

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/cf/index_el.htm

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/feder/index_el.htm

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/fse/index_el.htm

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/solidar/solid_el.htm

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/gect/index_el.htm

http://ec.europa.eu/regional_policy/funds/2007/ijj/index_en.htm

<http://www.hellaskps.gr/Details.asp?L1=3&L2=1>

<http://www.hellaskps.gr/Details.asp?L1=3&L2=2>

<http://www.hellaskps.gr/Details.asp?L1=2&L2=1>

<http://www.hellaskps.gr/Details.asp?L1=2&L2=1&L3=1>

<http://www.hellaskps.gr/Details.asp?L1=2&L2=1&L3=2>

<http://www.espa.gr/espa.asp#>

http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/greece/index_en.htm

<http://www.hellaskps.gr/Details.asp?L1=1&L2=5>

<http://www.espa.gr/ep01.asp>

<http://www.espa.gr/easynt.asp>

<http://www.espa.gr/sde2.asp>

<http://www.espa.gr/sde3.asp>

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/newregl0713_el.htm

<http://www.hellaskps.gr/Details.asp?L1=11&L2=2&L3=3>

N.3614/2007 (ΕΣΠΑ): Παρουσίαση βασικών σημείων

http://www.hellaskps.gr/Documents/3614_2007_espa.pdf

N.3613/2007, Αρ. 22 (ΕΟΕΣ): Παρουσίαση βασικών σημείων

http://www.hellaskps.gr/documents/3613_2007.pdf

Κριτήρια Διαχειριστικής Επάρκειας Δικαιούχων: Παρουσίαση βασικών σημείων

http://www.hellaskps.gr/programper4/files/EPISTOLH_DIKAIΟΥΧΟΙ_020507.zip